

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 25. toukokuuta 2018
(OR. en)

9313/18

Toimielinten välinen asia:
2018/0170 (COD)

GAF 20
FIN 405
CODEC 849

EHDOTUS

Lähettäjä:	Euroopan komission pääsihteerin puolesta Jordi AYET PUIGARNAU, johtaja
Saapunut:	25. toukokuuta 2018
Vastaanottaja:	Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, Euroopan unionin neuvoston pääsihteerin
Kom:n asiak. nro:	COM(2018) 338 final
Asia:	Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi Euroopan petostentorjuntaviraston (OLAF) tutkimuksista annetun asetuksen (EU, Euratom) N:o 883/2013 muuttamisesta Euroopan syyttäjänviraston kanssa tehtävän yhteistyön ja OLAFin tutkimusten vaikuttavuuden osalta

Valtuuskunnille toimitetaan oheisena asiakirja COM(2018) 338 final.

Liite: COM(2018) 338 final

Bryssel 23.5.2018
COM(2018) 338 final

2018/0170 (COD)

Ehdotus

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUS

Euroopan petostentorjuntaviraston (OLAF) tutkimuksista annetun asetuksen (EU, Euratom) N:o 883/2013 muuttamisesta Euroopan syyttäjänviraston kanssa tehtävän yhteistyön ja OLAFin tutkimusten vaikuttavuuden osalta

{SWD(2018) 251 final}

PERUSTELUT

1. EHDOTUKSEN TAUSTA

Ehdotuksen perustelut ja tavoitteet

Komissio toteuttaa kunnianhimoista lainsäädäntöohjelmaa unionin taloudellisten etujen suojaamiseksi. Euroopan parlamentti ja neuvosto hyväksyivät heinäkuussa 2017 direktiivin unionin taloudellisiin etuihin kohdistuvien petosten torjunnasta rikosoikeudellisin keinoin.

Lokakuussa 2017 neuvosto hyväksyi asetuksen tiiviimmän yhteistyön toteuttamisesta Euroopan syyttäjänviraston (EPPO) perustamisessa. EPPO:n perustaminen on yksi komission keskeisistä painopisteistä rikosoikeuden ja unionin talousarvioon kohdistuvien petosten torjunnan alalla. EPPO muuttaa EU:n petostentorjuntaa koskevaa institutionaalista ympäristöä merkittävästi. Sillä on toimivalta suorittaa rikostutkintaa ja nostaa syytteitä osallistuvien jäsenvaltioiden tuomioistuimissa. Sen odotetaan yhdenmukaistavan ja tehostavan syytetoimia sellaisten rikosten osalta, jotka vaikuttavat unionin talousarvioon, mikä lisää syytetoimien ja tuomioiden määrää ja nostaa takaisinperinnän tasoa.

EPPO-asetuksen hyväksymisen seurauksena Euroopan petostentorjuntaviraston (OLAF) tutkimuksista annettua asetusta (EU, Euratom) N:o 883/2013 on mukautettava.

OLAF perustettiin vuonna 1999 erityisesti suorittamaan hallinnollisia tutkimuksia unionin taloudellisten etujen suojaamisen alalla. OLAF tutkii hallinnollisen toimeksiantonsa mukaisesti hallinnollisia sääntöjenvastaisuuksia ja rikollista toimintaa. Sillä on merkittävä rooli petosten, lahjonnan ja muun laittoman toiminnan torjunnassa sen suorittaessa tutkimuksia, joiden tarkoituksena on mahdollistaa varojen takaisinperintä, kurinpidolliset ja hallinnolliset toimet sekä syytteesenpanot. OLAF on käyttänyt tutkinnallista asiantuntemustaan unionin talousarvioon kohdistuvien petosten alati muuttuvassa ympäristössä. Sen käsiteltävänä on ollut entistä enemmän tutkimuksia, minkä seurauksena suositusten lukumäärä ja takaisinperittäväksi vaaditut summat ovat kasvaneet.

EPPO:n perustaminen on huomattava parannus nykyiseen tilanteeseen petostentorjunnan alalla. OLAF suorittaa tällä hetkellä hallinnollisia tutkimuksia hallinnollisin valtuuksin, jotka ovat rajalliset verrattuna rikostutkintavaltuuksiin. Kun se havaitsee mahdollisia rikoksia, se voi vain antaa suosituksen kansallisille oikeusviranomaisille ilman takeita siitä, että rikostutkinta aloitetaan. Tulevaisuudessa OLAF ilmoittaa tällaisista rikosepäilyistä EPPOon siihen osallistuvissa jäsenvaltioissa ja tekee sen kanssa yhteistyötä sen tutkimusten yhteydessä.

Säännökset, joilla säännellään EPPO:n ja OLAFin välistä suhdetta, ovat jo olemassa EPPO-asetuksessa. Ne perustuvat tiiviin yhteistyön, tiedonvaihdon ja täydentävyyden sekä päällekkäisyyksien välttämisen periaatteisiin. Säännökset on otettava huomioon asetuksessa (EU, Euratom) N:o 883/2013, jota on täydennettävä. OLAFin lainsäädäntökehyksen mukauttaminen ennen EPPO:n toiminnan alkamista on näin ollen asetuksen (EU, Euratom) N:o 883/2013 muuttamisen tärkein syy. Jotta varmistetaan sujuva siirtyminen uuteen kehykseen, tämän asetuksen olisi tultava voimaan ennen EPPO:n toiminnan alkamista (suunnitellun mukaisesti vuoden 2020 lopussa).

Sekä EPPOlle että OLAFille on annettu tehtäväksi suojata unionin taloudellisia etuja toimeksiantojensa rajoissa. EPPO suorittaa rikostutkintaa, jonka tarkoituksena on tutkia unionin taloudellisia etuja vahingoittavat rikkomukset sekä asettaa niiden tekijät ja näiden rikoskumppanit syytteesen ja tuomittaviksi. OLAF puolestaan suorittaa edelleen hallinnollisia tutkimuksia, joiden painopisteenä on etenkin hallinnollisen takaisinperinnän helpottaminen ja EU:n varoihin kohdistuvien lisävahinkojen ehkäiseminen hallinnollisin

toimenpitein. Tulevan EPPOn ja OLAFin toiminnassa keskitytään eri asioihin, vaikkakin virastoilla on yhteinen päämäärä.

OLAF myös jatkaa tutkimuksia entiseen tapaan niissä jäsenvaltioissa, jotka eivät osallistu EPPOon tässä vaiheessa. Näissä jäsenvaltioissa kansallisten viranomaisten ja OLAFin olisi edistettävä sellaisten olosuhteiden luomista, joilla varmistetaan unionin taloudellisten etujen tehokas ja yhtäläinen suoja koko EU:n alueella.

Tällöin on olennaisen tärkeää, että OLAFin lainsäädäntökehys on tarkoitukseensa sopiva, jotta OLAF voi täyttää tehtävänsä EPPOn ja jäsenvaltioiden sekä unionin toimielinten, elinten, laitosten ja virastojen osalta. Komission suorittamassa asetuksen (EU, Euratom) N:o 883/2013 arvioinnissa todettiin, että asetuksen ansiosta OLAF on voinut tuottaa edelleen konkreettisia tuloksia EU:n talousarvion suojaamisessa. Vuonna 2013 tehdyt muutokset johtivat selkeisiin parannuksiin, jotka koskevat tutkimusten suorittamista, yhteistyötä kumppaneiden kanssa ja tutkimusten kohteena olevien henkilöiden oikeuksia. Samaan aikaan arviointi toi esiin joitakin puutteita, jotka vaikuttavat tutkimusten tehokkuuteen ja vaikuttavuuteen. Nämä tulokset koskevat monia osa-alueita, kuten OLAFin tutkintavälineitä, OLAFin valtuuksien täytäntöönpanoa, sisäisten tutkimusten suorittamisen yhdenmukaisia edellytyksiä, digitaalisen rikostutkimuksen toteuttamista, eroavaisuuksia OLAFin suositusten jatkotoimissa, jäsenvaltioiden ja unionin toimielinten, elinten, laitosten ja virastojen yhteistyövelvollisuuksia tai lainsäädäntökehysten yleistä johdonmukaisuutta.

Arvioinnin kaikkien tulosten käsitteleminen ei kuitenkaan kuulu tämän ehdotuksen soveltamisalaan, sillä tarkistettuna asetuksen olisi tultava voimaan ennen EPPOn toiminnan alkamista. Ehdotukseen sisältyy näin ollen rajoitettu määrä kohdennettuja muutoksia, jotka perustuvat arvioinnin yksiselitteisiin tuloksiin. Nämä ovat olennaisia lyhyen aikavälin muutoksia, joilla vahvistetaan OLAFin tutkimusten kehystä siten, että voidaan säilyttää vahva ja täysin toimiva OLAF, joka täydentää EPPOn rikosoikeudellista lähestymistapaa hallinnollisilla tutkimuksilla. Niillä ei muuteta OLAFin toimeksiantoa tai valtuuksia.

Painopiste on alueilla, joilla nykyisen asetuksen tietyt säännökset ovat epäselviä. Tämä haittaa OLAFin tehokasta toimintaa etenkin paikan päällä tehtävien tarkastusten ja todentamisten tai tilitietojen saannin osalta. Ehdotetuilla muutoksilla pyritään selkeyttämään nykyisiä säännöksiä asianomaisten talouden toimijoiden, jäsenvaltioiden ja OLAFin kannalta ja siten parantamaan oikeusvarmuutta. Niiden ansiosta OLAF voisi toimia tehokkaasti ja entistä johdonmukaisemmin kaikissa tutkimuksissaan. Tämä liittyy suoraan tavoitteisiin, jotka koskevat talousarvion vahvaa suojaa koko unionissa ja tutkinnan kohteina olevia talouden toimijoita koskevia asianmukaisia prosessuaalisia takeita.

Ehdotuksen yleisenä tavoitteena on tehostaa unionin taloudellisten etujen suojaamista. Tämä saavutetaan seuraavien kolmen erityisen tavoitteen avulla:

- OLAFin toiminta mukautetaan EPPOn perustamisen huomioon ottamiseksi;
- OLAFin tutkintatehtävän vaikuttavuutta lisätään;
- asetuksen (EU, Euratom) N:o 883/2013 tietyt säännökset selkeytetään ja yksinkertaistetaan.

Komission arviointikertomuksessa todettiin jo, että nämä kohdennetut muutokset sisältävän ehdotuksen jälkeen voitaisiin toteuttaa pidemmälle menevä OLAFin lainsäädäntökehysten uudistamisprosessi. Kyseisen kehyksen keskeiset osat laadittiin jo OLAFin perustamisvuonna 1999. Tässä yhteydessä olisi mahdollista harkita perusteellisempia muutoksia, jotka koskevat petoksille alttiita alueita ja nykyisiä petossuuntauksia. Tällöin voitaisiin ottaa huomioon EPPOn ja OLAFin välisestä yhteistyöstä saatavat kokemukset. Lisäksi tässä yhteydessä olisi

mahdollista tarkastella arvioinnin muita tuloksia sekä lainsäädäntökehyksen osatekijöitä, joiden osalta lisäpohdinta ja keskustelu saattavat olla tarpeen.

Yhdenmukaisuus muiden alaa koskevien politiikkojen säännösten kanssa

Asetuksen (EU, Euratom) N:o 883/2013 muuttaminen on seurausta EPPOn perustamisesta, ja sen tarkoituksena on nimenomaan varmistaa lainsäädäntökehyksen johdonmukaisuus unionin taloudellisten etujen suojaamiseksi. Se on seuraava askel lainsäädäntökehyksen vahvistamiseksi sen jälkeen, kun unionin taloudellisiin etuihin kohdistuvien petosten torjuntaa rikosoikeudellisin keinoin koskeva direktiivi ja EPPO-asetus ovat tulleet hyväksytyiksi. Sillä varmistetaan, että kaikkia käytettävissä olevia keinoja hyödynnetään tehokkaasti petosten torjumiseksi.

Tämä on erityisen tärkeää, kun unioni siirtyy kohti seuraavaa monivuotista rahoituskehystä. Unionin talousarvion tehokas ja asianmukainen toteuttaminen on keskeinen tekijä, jotta voidaan lisätä EU:n kansalaisten luottamusta ja edistää Eurooppa-hankkeen lisäarvoa. EPPOn perustamisella ja OLAFin lainsäädäntökehyksen vahvistamisella edistetään perussopimuksen tavoitetta, joka koskee unionin talousarvion korkeatasoista suojaa koko unionin alueella (Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen, jäljempänä 'SEUT-sopimus', 325 artikla).

Yhdenmukaisuus unionin muiden politiikkojen kanssa

Tämä aloite on yhdenmukainen muun sellaisen lainsäädännöllisen kehityksen kanssa, jolla pyritään parantamaan unionin tulojen, menojen ja varojen suojaa petoksilta ja tehostamaan lainvalvontaelinten välistä yhteistyötä.

2. OIKEUSPERUSTA, TOISSIJAISUUSPERIAATE JA SUHTEELLISUUSPERIAATE

Oikeusperusta

Ehdotus perustuu SEUT-sopimuksen 325 artiklaan ja Euroopan atomienergiayhteisön perustamissopimuksen 106 A artiklaan.

Toissijaisuusperiaate

Suojatessaan unionin taloudellisia etuja SEUT-sopimuksen 317 ja 325 artiklan puitteissa OLAF toteuttaa unionin tason tehtävää, jota ei voida toteuttaa samalla tavoin kansallisella tasolla. Ehdotus koskee unionin viraston tutkimuksia, joita nykyisin säännellään unionin asetuksessa. Sillä ei muuteta jäsenvaltioiden valtuuksia tai jäsenvaltioiden ja unionin jaettua vastuuta unionin taloudellisia etuja vahingoittavien petosten torjunnassa, eikä sillä laajenneta OLAFin valtuuksia ja toimeksiantoa.

Ehdotus koskee suhteita EPPOn, josta tulee EU:n asetuksen nojalla perustettu unionin toimielin. Näin ollen OLAFin ja EPPOn välinen yhteistyö edellyttää unionin tason toimia.

Muutokset, joilla pyritään paremmin muotoilemaan OLAFin lainsäädäntökehyksessä tehdyt viittaukset kansalliseen lainsäädäntöön (paikan päällä tehtävien tarkastusten ja todentamisten sekä OLAFin kertomusten todisteena hyväksyttävyyden osalta), ja jäsenvaltioiden tarjoama apu (etenkin antamalla OLAFille pääsy pankkitietoihin) ovat tarpeen, jotta voidaan varmistaa OLAFin tehokkaat ja aiempaa yhdenmukaisemmat tutkimukset koko unionissa. Tätä tarvitaan, jotta OLAF voi käyttää tutkintavälineitään tehokkaasti kaikissa jäsenvaltioissa EU:n edun (unionin taloudellisten etujen) suojaamiseksi, samalla kun taataan OLAFin tutkimusten kohteina olevia talouden toimijoita koskevat asianmukaiset prosessuaaliset takeet. Nämä tavoitteet edellyttävät EU:n tason toimia.

Suhteellisuusperiaate

Ehdotetut muutokset on rajoitettu siihen, mikä on välttämätöntä ehdotettujen tavoitteiden saavuttamiseksi, ja ne näin ollen noudattavat suhteellisuusperiaatetta.

EPPOon liittyvät muutokset ovat seurausta asetuksen (EU) 2017/1939 hyväksymisestä. Ne on rajoitettu siihen, mikä on välttämätöntä OLAFin toiminnan mukauttamiseksi vastaamaan mainitussa asetuksessa vahvistettuja EPPOn ja OLAFin välisen suhteen periaatteita.

Lisäksi asetuksen joitakin rajoitettuja näkökohtia käsitellään niiltä osin, joilla käytäntö on osoittanut puutteita nykyisessä järjestelmässä. Vaikka arvioinnin päätelmät olivat laaja-alaisia, muutoksia ehdotetaan vain niillä alueilla, joilla ne ovat olennaisia lyhyellä aikavälillä OLAFin tutkimusten vaikuttavuuden varmistamiseksi. Konkreettisilla muutoksilla ei ylitetä sitä, mikä on tarpeen tämän tavoitteen saavuttamiseksi ja asianomaisten oikeudellisten intressien tasapainottamiseksi. Paikan päällä tehtävien tarkastusten suorittamista koskevia säännöksiä muutetaan vain siinä määrin kuin se on tarpeen sen varmistamiseksi, että OLAF voi käyttää asianomaista tutkintavälinettä tehokkaasti kaikissa jäsenvaltioissa. Nämä muutokset eivät vaikuta kansallisen lainsäädännön soveltamiseen tilanteissa, joissa se on merkityksellistä, eli kun kansallisia viranomaisia pyydetään auttamaan OLAFia kansallisten menettelysääntöjensä mukaisesti. Tätä periaatetta sovelletaan myös uuteen pankkitietojen saatavuutta koskevaan sääntöön: vaikka asetuksessa oli selvennettävä, että kansallisten toimivaltaisten viranomaisten olisi autettava OLAFia saamaan tällaisia tietoja, joita tarvitaan monentyyppisten petosten selvittämiseen, ne auttavat sitä kansallisten lakiensa mukaisesti.

Toimintatavan valinta

Asetusta (EU, Euratom) N:o 883/2013 on muutettava samantyyppisellä säädöksellä.

3. JÄLKIARVIOINTIEN, SIDOSRYHMIEN KUULEMISTEN JA VAIKUTUSTEN ARVIOINTIEN TULOKSET

Asetuksen (EU, Euratom) N:o 883/2013 arviointi

Komissio antoi asetuksen (EU, Euratom) N:o 883/2013 soveltamisen arviointia koskevan kertomuksen 2. lokakuuta 2017. Siihen liitettiin OLAFin valvontakomitean lausunto.

Arvioinnissa todettiin, että asetuksen ansiosta OLAF on voinut tuottaa konkreettisia tuloksia EU:n talousarvion suojaamisessa. Siinä myös tuotiin esiin useita puutteita, jotka heikentävät OLAFin tutkimusten vaikuttavuutta. Nämä havainnot koskevat useita asetuksen soveltamiseen liittyviä osa-alueita. Havainnot, joita käsitellään ehdotuksessa ja joita pidetään keskeisinä lyhyellä aikavälillä OLAFin tutkimusten kehityksen vahvistamiseksi, on esitetty tiivistetysti jäljempänä.

Tutkimusten suorittamisen osalta OLAFin tutkintavaltuudet perustuvat useisiin unionin säädöksiin, asianomainen asetus mukaan lukien. Näissä säädöksissä säädetään eri yhteyksissä, että näiden valtuuksien käyttämiseen sovelletaan myös kansallisessa lainsäädännössä määrättyjä edellytyksiä, erityisesti talouden toimijoihin kohdistuvien paikan päällä suoritettavien tarkastusten ja todentamisten ja jäsenvaltioiden alueella suoritettavan digitaalisen rikostutkinnan osalta. Arviointi osoitti, ettei ole täysin selvää, missä määrin kansallista lainsäädäntöä on sovellettava asetuksen (EU, Euratom) N:o 883/2013 nojalla. Asiaa koskevien säännösten erilaiset tulkinnat ja kansallisten lainsäädäntöjen erot johtavat hajanaisuuteen OLAFin tutkintavaltuuksien käytössä ja jopa haittaavat OLAFin kykyä suorittaa tutkimuksia tehokkaasti kaikissa jäsenvaltioissa.

Arvioinnissa ehdotettiin myös, että olisi arvioitava tarvetta ja mahdollisuutta siihen, että tilitiedot olisivat asianmukaisin edellytyksin paremmin saatavilla, sillä se voisi edistää

merkittävästi monien petosten tai väärinkäytösten havaitsemista. Alv:n osalta arviointi osoitti, että OLAFin toimeksiantoa olisi selvennettävä ja vahvistettava.

Arvioinnissa tuotiin esiin myös joitakin kansallisten viranomaisten kanssa tehdyssä yhteistyössä ilmenneitä tapauksia, joissa OLAFin oli vaikeaa saada tarvittavaa apua. Toisaalta siinä havaittiin, että asetuksella (EU, Euratom) N:o 883/2013 käyttöön otetut petostentorjunnan koordinoituvirastot saivat tältä osin aikaan erittäin myönteistä kehitystä.

Arvioinnissa havaittu tutkimusten jatkotoimien osalta tärkein tekijä, joka vaikuttaa OLAFin suositusten noudattamiseen, liittyy sääntöihin, jotka koskevat OLAFin keräämien todisteiden hyväksyttävyyttä kansallisissa oikeudenkäynneissä. Asetuksessa säädetään, että OLAFin kertomukset ovat sallittua todistusaineistoa samalla tavoin ja samoin edellytyksin kuin kansallisten hallinnollisten tarkastajien laatimat hallinnolliset kertomukset. Arvioinnissa katsottiin, että joissakin jäsenvaltioissa tämä sääntö ei varmista riittävällä tavalla OLAFin toiminnan vaikuttavuutta.

Asetuksella myös annetaan OLAFille tehtäväksi tarjota jäsenvaltioille apua, jotta voidaan koordinoida niiden toimia unionin taloudellisten etujen suojaamiseksi. Tämä on keskeinen osa OLAFin toimeksiantoa tukea jäsenvaltioiden rajatylittävää yhteistyötä. Asetus ei kuitenkaan sisällä yksityiskohtaisia säännöksiä koordinoinnin järjestämisestä.

Lopuksi arvioinnissa tuotiin esiin useita asetuksen säännöksiä, joita olisi hyvä selventää.

Sidosryhmien kuuleminen

Asetuksessa (EU, Euratom) N:o 883/2013 säännellään OLAFin tutkimusten suorittamista ja institutionaalisten kumppaneiden kanssa tehtävän yhteistyön mekanismeja. Sidosryhmät, joihin tämä vaikuttaa, ovat selkeästi määriteltyjä, ja ne ovat suurelta osin unionin toimielinrakenteeseen kuuluvia tahoja ja asiaankuuluvia jäsenvaltioiden viranomaisia. Asetuksen säännösten ei voida katsoa vaikuttavan kansalaisiin suoraan, heidän ei voida katsoa olevan vastuussa niiden soveltamisesta, eikä heillä voida katsoa olevan tiettyjä tarkistukseen tarvittavia todisteita. Tämän vuoksi avointa julkista kuulemistä ei järjestetty.

Kansalaisilla oli mahdollisuus antaa palautetta aloitetta koskevasta etenemissuunnitelmasta neljän viikon ajan, mutta palautetta ei saatu.

Lisäksi järjestettiin kohdennettu asianomaisten sidosryhmien kuuleminen seuraavasti:

- Kansallisia viranomaisia (petostentorjunnan koordinoituvirastoja, oikeus-, lainvalvonta- ja hallintoviranomaisia) kuultiin järjestämällä heille kysely. Kysely lähetettiin kaikkiin jäsenvaltioihin petostentorjunnan koordinoituvirastojen välityksellä. Siihen saatiin 44 vastausta 21 jäsenvaltiosta.
- Kyselyn yhteydessä kuultiin unionin toimielimiä, elimiä, laitoksia ja virastoja, ja niiltä saatiin 28 vastausta.
- Akateeminen yhteisö ja puolustusasianajajat ilmaisivat näkemyksensä asiaa käsittelevässä seminaarissa.

Valtaosa kuulluista sidosryhmistä hyväksyi asetuksen (EU, Euratom) N:o 883/2013 mahdollisen muuttamisen tulevan EPPOn perustamisen nojalla, jotta OLAF ja EPPO voisivat tehdä tiivistä yhteistyötä ja toteuttaa toimeksiantojaan tehokkaasti. Laaja yksimielisyys vallitsi siitä, että selkeitä sääntöjä tarvitaan, jotta voidaan välttää päällekkäisyydet sekä varmistaa mahdollisimman suuri täydentävyys ja välttää aukkoja.

Kuullut sidosryhmät olivat vaihtelevassa määrin samaa mieltä siitä, että asetusta (EU, Euratom) N:o 883/2013 on tarpeen muuttaa, jotta voidaan parantaa OLAFin tutkimusten vaikuttavuutta. Suurimmassa osassa vastauksista kannatettiin sitä, että OLAFin kykyä

suorittaa tutkimuksia tehokkaasti ja johdonmukaisesti kaikissa jäsenvaltioissa parannetaan. Enemmistö kannatti myös asetuksen selkeyttämistä ja vahvistamista alv:n ja OLAFin pankkitietoihin pääsyn osalta. Vastajat esittivät eriäviä näkemyksiä muun muassa OLAFin kertomusten hyväksyttävyydestä kansallisissa menettelyissä sekä petostentorjunnan koordinoituvirastojen roolista ja toimeksiannosta.

Pysyvien edustajien komitea hyväksyi 16. helmikuuta 2018 yhteenvedon asetuksen (EU, Euratom) N:o 883/2013 soveltamisen arviointia koskevan komission kertomuksen käsittelystä. Siinä kehoitetaan komissiota keskittymään ensisijaisesti kysymyksiin, jotka ovat edellytyksenä sille, että OLAF voi tehdä sujuvasti yhteistyötä EPPOn kanssa ilman, että OLAFin toimivaltaa ja valtuuksia laajennetaan. Lisäksi siinä luetellaan aiheita, joita jotkin valtuuskunnat toivoivat käsiteltävän ehdotuksessa.

Myös jäsenvaltioiden oikeusministerit keskustelivat asetuksen (EU, Euratom) N:o 883/2013 tarkistamisesta ensin epävirallisessa kokouksessa Sofiassa 26. tammikuuta 2018 ja sitten oikeus- ja sisäasioiden neuvostossa Brysselissä 8.–9. maaliskuuta 2018. Neuvosto korosti, että EPPOn ja OLAFin yhteistyö on olennaisen tärkeää ja että sen perustana olisi oltava selkeästi jaetut toimivaltuudet ja vastuualueet sekä täydentävyys, jotta vältetään kilpailua ja päällekkäistä työtä. Asetuksessa (EU, Euratom) N:o 883/2013 olisi otettava huomioon näiden virastojen välistä suhdetta koskevat EPPO-asetuksen säännökset.

Ehdotusta laadittaessa otettiin huomioon myös OLAFin valvontakomitean lausunto nro 2/2017 asetuksen N:o 883/2013 soveltamisesta. Lausunnossa korostetaan, että muutetussa asetuksessa olisi säädettävä kaikkia tutkimuksia koskevista yhdenmukaisista perusteista, jotta vältetään hajanaisuutta ja tulkintavaikeuksia ja vahvistetaan lain selkeyttä ja prosessuaalisia takeita. Siinä käsitellään tarvetta saada pankkitileihin ja rahansiirtoihin liittyviä tietoja ja tutkia EU:n sisäisiä alv-petoksia. Lausunnossa myös vaaditaan laillisuusvalvontaa sekä prosessuaalisten takeiden vahvistamista ja valvontaa erityisesti EPPOn perustamisen yhteydessä ja jotta voidaan parantaa OLAFin todisteiden hyväksyttävyyttä oikeudenkäynneissä. Siinä korostetaan, että OLAFin ja EPPOn tulevan kanssakäymisen on oltava selkeää. Lausunnossa peräänkuulutetaan myös valvontakomitean aseman ja toimeksiannon sekä sen OLAFin tutkintatehtävään liittyvien tietojen saannin selkeyttämistä.

Lisäksi asetuksen (EU, Euratom) N:o 883/2013 soveltamisen arviointia varten järjestetyssä laajassa sidosryhmien kuulemisessa tuettiin ehdotuksen liitteenä olevaa analyysiä.

Asiantuntijatiedon keruu ja käyttö

Ehdotuksen valmistelussa hyödynnettiin myös asetuksen (EU, Euratom) N:o 883/2013 arviointia varten tehtyä ulkoista tutkimusta ja useita riippumattomia tutkimuksia. Asiantuntijoita kuultiin asiaa käsittelevässä seminaarissa.

Vaikutustenarviointi

Vaikutustenarviointia ei pidetty tarpeellisena. Ehdotuksen liitteenä on analyttinen valmisteluasiakirja, joka perustuu arviointiraportin laajaan käyttöön, ulkoisiin tutkimuksiin ja edellä mainittujen kuulemisten tuloksiin.

Perusoikeudet

Perusoikeuksia suojellaan OLAFin tutkimusten yhteydessä muun muassa tietyillä prosessuaalisilla takeilla asetuksen (EU, Euratom) N:o 883/2013 säännöksillä ja paikan päällä tehtäviä tarkastuksia ja todentamisia koskevilla asetuksen (Euratom, EY) N:o 2185/1996 säännöksillä. Lisäksi OLAFin on yleisesti varmistettava, että sen toiminnassa kunnioitetaan Euroopan unionin perusoikeuskirjassa (jäljempänä 'perusoikeuskirja') vahvistettuja oikeuksia.

Prosessuaalisia takeita koskeva 9 artikla lisättiin, kun asetus (EU, Euratom) N:o 883/2013 hyväksyttiin. Siinä tuodaan uudelleen esiin useita periaatteita, jotka ovat välttämättömiä OLAFin tutkimuksille. Niitä ovat erityisesti OLAFin velvollisuus etsiä todisteita asianomaisen henkilön puolesta ja häntä vastaan, oikeus objektiiviseen ja puolueettomaan tutkintaan, syyttömyysolettama ja oikeus olla saattamatta itseään syytteen vaaraan. Lisäksi 9 artiklassa on erityisiä säännöksiä muun muassa seuraavista seikoista:

- asianomaisten henkilöiden ja todistajien oikeus saada ennakoilmoitus kuulemisesta;
- asianomaisten henkilöiden oikeus esittää huomautuksia tapausta koskevista tosiseikoista tutkimuksen valmistuttua ennen päätelmien tekoa sekä OLAFin velvollisuus huolehtia siitä, että tutkimusta koskevassa loppukertomuksessa viitataan näihin huomautuksiin;
- todistajien, jos saadaan näyttöä siitä, että he voivatkin olla asianosaisia, oikeus siihen, että kuuleminen lopetetaan ja että kuultaville kerrotaan heidän oikeuksistaan;
- kuultavien henkilöiden oikeus käyttää mitä tahansa unionin toimielinten virallista kieltä (unionin virkamieheltä tai muuhun henkilöstöön kuuluvalta voidaan edellyttää sellaisen unionin toimielinten virallisen kielen käyttöä, jonka hän taitaa perusteellisesti) ja hyväksyä kuulemisesta laadittu pöytäkirja tai esittää siitä huomautuksia; asianomaisten henkilöiden osalta tätä oikeutta täydennetään oikeudella itse valitsemaansa avustajaan ja oikeudella saada jäljennös kuulemisesta laaditusta pöytäkirjasta;
- virkamiesten, muuhun henkilöstöön kuuluvien, unionin toimielimen tai elimen jäsenten, laitoksen tai viraston päällikköjen taikka sen työntekijöiden oikeus tietää, onko tutkimuksessa käynyt ilmi, että he voivat olla tutkimuksen kohteena olevia henkilöitä, ja oikeus esittää huomautuksia, jos OLAF ilmoittaa kansallisille viranomaisille ennen sisäisen tutkimuksen aloittamista tai sen aikana.

Prosessuaalisia takeita koskevaa uutta 9 artiklaa täydennetään seuraavia seikkoja koskevilla säännöksillä:

- sellainen kirjallinen valtuutus pääjohtajalta tutkintatehtävien suorittamiseen, josta käy ilmi tutkimuksen kohde ja tarkoitus sekä sen oikeusperustat ja niihin perustuvat tutkintavaltuudet (7 artiklan 2 kohta);
- oikeudellinen tarkastus (17 artiklan 7 kohta) lainmukaisuuden (mukaan lukien prosessuaalisen takeiden ja perusoikeuksien kunnioittaminen), suhteellisuuden ja tutkintatoimien tarpeellisuuden, ennen niiden aloittamista, arvioimiseksi sekä loppukertomusten kokonaisvaltainen arviointi;
- tietojen luottamuksellisuutta ja tietosuojaa koskevat säännökset (10 artikla);
- erilaiset sisäiset ja ulkoiset tarkastukset (kenen tahansa tutkimusten kohteena olevan henkilön mahdollisuus tehdä valitus OLAFiin sekä valvontakomitean, Euroopan tietosuojavaltuutetun, Euroopan oikeusasiamiehen, Euroopan tilintarkastustuomioistuimen ja unionin tuomioistuimen suorittamat tarkastukset omien toimeksiantojensa mukaisesti).

Näillä säännöksillä ja tarkastuksilla asetetaan sellaiset standardit OLAFin tutkimuksiin osallistuvien henkilöiden prosessuaalisten takeiden ja perusoikeuksien suojaamiselle, jotka

ovat asiaankuuluvia ja yhdenmukaisia sen kanssa, että OLAF suorittaa hallinnollisia tutkimuksia hallinnollisin valtuuksin. Lisäksi OLAFin tutkimuksia täydennetään kertomuksella ja suosituksilla, joita tarvittaessa noudattavat muut viranomaiset. Kun mainitut viranomaiset valmistelevat päätöstä, joka vaikuttaa asianomaisten henkilöiden oikeudelliseen asemaan, sovelletaan täydentäviä prosessuaalisia oikeuksia ja takeita sovellettavan lainsäädäntökehityksen mukaisesti.

Arvioinnin yhteydessä tunnustettiin yleisesti, että asetuksella (EU, Euratom) N:o 883/2013 muodostettu OLAFin tutkimusten prosessuaalisia takeita koskeva lainsäädäntökehitys parantaa OLAFin tutkimuksen kohteena olevien yksilöiden oikeuksien suojelua. Arvioinnissa ei ilmennyt tältä osin tarvetta tarkistaa nykyisiä säännöksiä.

Ehdotetuilla muutoksilla ei ole vaikutusta OLAFin tutkintavaltuuksien ja tutkimuksen kohteena olevien henkilöiden prosessuaalisten oikeuksien väliseen yleiseen tasapainoon. Tällä aloitteella ei muuteta OLAFin valtuuksia, vaikkakin niitä täsmennetään useissa yhteyksissä. Paikan päällä tehtäviin tarkastuksiin ja todentamisiin ehdotetuilla muutoksilla ei muuteta voimassa olevia valtuuksia, ja niillä luotaisiin selkeämmät puitteet kansallisen lainsäädännön soveltamiselle. Näin ollen niillä selkeytettäisiin sovellettavia takeita ja asianomaisten toimijoiden oikeuksia.

Lisäksi ehdotuksessa selvennetään, että asetuksessa (EU, Euratom) N:o 883/2013 sekä muissa unionin säädöksissä vahvistettuja prosessuaalisia takeita sovelletaan mainittuihin paikan päällä tehtäviin tarkastuksiin ja todentamisiin. Tähän sisältyy oikeus olla saattamatta itseään syytteen vaaraan, oikeus itse valittavaan avustajaan ja oikeus käyttää niiden jäsenvaltioiden kieltä, joissa tarkastus suoritetaan. Täydentäviä takeita sovelletaan, kun tarvitaan kansallisten viranomaisten apua tarkastuksen suorittamiseen, jos talouden toimija vastustaa tarkastusta, tai muissa tapauksissa, joissa jäsenvaltioiden viranomaiset avustavat OLAFia tarkastuksen yhteydessä. Tällaisissa tapauksissa sovelletaan kansallista lainsäädäntöä, prosessuaaliset takeet mukaan luettuina, sillä jäsenvaltioilla on yleinen velvollisuus varmistaa, että OLAFin toiminta on tehokasta.

OLAFin ja EPPOn välinen yhteistyö sekä uudet säännökset, jotka koskevat kansallisten viranomaisten tarjoamaa apua pankkitietoihin pääsemiseksi ja Eurofiscin kanssa tehtävää yhteistyötä, saattavat edellyttää henkilötietojen vaihtoa. OLAFin on sovellettava tällaisiin vaihtoihin asetuksen (EY) N:o 45/2001 säännöksiä. Ehdotuksella muutetaan nykyisen käytännön huomioon ottamiseksi sekä tietosuojan vahvistamiseksi 10 artiklan 4 kohtaa, jossa annettiin OLAFille oikeus nimetä tietosuojavastaava, niin, että tästä oikeudesta tehdään velvollisuus.

4. TALOUSARVIOVAIKUTUKSET

Asetukseen ehdotetuilla muutoksilla ei ole vaikutuksia unionin talousarvioon.

5. LISÄTIEDOT

Toteuttamissuunnitelmat, seuranta, arviointi ja raportointijärjestelyt

Paremmen sääntelyn suuntaviivojen mukaisesti ei ole tarpeen laatia asetuksen toteuttamissuunnitelmaa.

EPPOn perustamisen ja operatiivisen yhteistyön yksityiskohtien määrittämisen yhteydessä on sovittava OLAFin ja EPPOn välisistä työjärjestelyistä.

Ehdotukseen sisältyvien säännösten yksityiskohtaiset selitykset

I. Suhteet EPPOon

Yleiset periaatteet

Asetuksen 1 artiklan 4 a kohdassa ja 12 g artiklassa vahvistetaan OLAFin ja EPPOn välisten suhteiden yleiset periaatteet. Niissä otetaan huomioon asetuksen (EU) N:o 2017/1939 101 artikla, jossa vaaditaan tiivistä ja täydentävää suhdetta niin, että kaikkia käytettävissä olevia keinoja käytetään unionin talousarvion suojaamiseksi. Lisäksi säädetään työjärjestelyistä, sillä niitä tarvitaan yhteistyön ja tiedonvaihdon käytännön toteuttamistapojen täsmentämiseksi.

Ilmoittaminen EPPOLle

Asetuksen 12 c artiklassa OLAF velvoitetaan ilmoittamaan EPPOLle ilman aiheetonta viivytystä kaikesta toiminnasta, jonka osalta EPPO voisi käyttää toimivaltaansa, siten kuin asetuksen (EU) N:o 2017/1939 24 artiklassa on säädetty. Ilmoituksen on sisällettävä asetuksen (EU) N:o 2017/1939 24 artiklassa esitetyt vähimmäistiedot. OLAFilla on valtuudet suorittaa vastaanotettujen tietojen alustava arviointi sen varmistamiseksi, että EPPOLle toimitetut tiedot ovat riittävän perusteltuja ja sisältävät tarvittavat osatekijät. Lisäksi 12 c artiklassa otetaan huomioon asetuksen (EU) N:o 2017/1939 säännös, jonka mukaan unionin toimielimet, elimet, laitokset ja virastot voivat pyytää OLAFia suorittamaan mainitun todentamisen niiden puolesta.

Tutkimusten päällekkäisyyden välttäminen, EPPOLle annettava tuki ja täydentävät tutkimukset

Asetuksen 12 d artikla perustuu asetuksen (EU) N:o 2017/1939 101 artiklan 2 kohtaan, jossa säädetään, että OLAF ei saa aloittaa EPPOn tutkimuksen kohteena olevia samoja tosiseikkoja koskevaa rinnakkaista tutkimusta. Siinä myös otetaan käyttöön kuulemismenettely sen selvittämiseksi, toteuttaako EPPO tutkintaa.

Asetuksen 12 e artikla sisältää erityiset menettelysäännöt, joita sovelletaan EPPOn OLAFille toimittamiin pyyntöihin EPPOn toimien tukemiseksi tai täydentämiseksi asetuksen (EU) N:o 2017/1939 101 artiklan 3 kohdan mukaisesti.

Asetuksen 12 f artiklassa säädetään, että OLAF voi aloittaa asianmukaisesti perustelluissa tapauksissa turvaamistoimenpiteiden tai taloudellisten, kurinpidollisten tai hallinnollisten toimien toteuttamiseksi hallinnollisen tutkimuksen tai jatkaa sellaista EPPOn toteuttaman rikostutkimuksen täydentämiseksi. Tämä on sopusoinnussa asetuksen (EU) N:o 2017/1939 kanssa, jossa todetaan, että on käytettävä kaikkia käytettävissä olevia keinoja unionin taloudellisten etujen suojaamiseksi (101 artiklan 1 kohta) ja että päällekkäisyyden välttämistä koskeva sääntö ei saisi vaikuttaa OLAFin valtuuksiin aloittaa hallinnollinen tutkimus omasta aloitteestaan EPPOa tiiviisti kuullen (johdanto-osan 103 kappale). Tämä säännös mahdollistaa hallinnolliset tutkimukset, joiden tavoitteena ei ole todentaa rikoksen mahdollisia osatekijöitä vaan varmistaa takaisinperintä tai pohjustaa hallinnollisia tai kurinpitotoimia. Hallinnollisilla toimilla voidaan täydentää EPPOn toimia tarkoituksenmukaisesti muun muassa hallinnollisen takaisinperinnän yhteydessä, jos asiaan liittyy vanhentumisriski tai asianomaiset summat ovat hyvin suuria, tai kun on tarpeen välttää lisäkustannuksia riskitilanteissa hallinnollisten toimenpiteiden avulla.

EPPOn tutkinta- ja syytotoimien vaikuttavuuden suojaamiseksi 12 f artiklassa annetaan EPPOLle mahdollisuus vastustaa OLAFin tutkimuksen aloittamista tai jatkamista taikka kyseiseen tutkimukseen liittyvien tiettyjen toimien suorittamista. Mahdollisuus on yhdenmukainen asetuksen (EU) N:o 2017/1939 101 artiklan 3 kohdan kanssa, sillä sellaisissa tapauksissa se, että EPPO ei esitä vastalauseita, vastaa toiminnallisesti kyseisen säännöksen nojalla tehtyä pyyntöä.

Muut säännökset

Voimassa oleviin asetusten (EU, Euratom) N:o 883/2013 säännöksiin ehdotetaan useita mukautuksia EPPOn perustamisen huomioon ottamiseksi (8 artiklan 1 ja 4 kohta, 9 artiklan 4 kohta, 16 artikla, 17 artiklan 5 ja 8 kohta).

II. OLAFin tutkintatehtävän vaikuttavuuden lisääminen

Paikan päällä tehtävät tarkastukset ja todentamiset ja kansallisten viranomaisten tarjoama apu

Ehdotuksella pyritään poistamaan arvioinnin esiin tuomat epäselvyydet ja esteet muotoilemalla paremmin kansalliseen lainsäädäntöön tehdyt viittaukset, jotta voidaan varmistaa OLAFin paikan päällä tehtäviä tarkastuksia ja todentamisia koskevien valtuuksien tehokkaampi ja yhdenmukaisempi soveltaminen muuttamatta kuitenkaan sitä, miten asetusta sovelletaan suhteessa jäsenvaltioihin.

Ehdotetulla 3 artiklan muutoksella selvennetään, että OLAFin suorittamiin paikan päällä tehtäviin tarkastuksiin ja todentamisiin, talouden toimijoiden niihin suostuessa, sovelletaan ainoastaan unionin lainsäädäntöä (asetus (EU, Euratom) N:o 883/2013 ja asetus (Euratom, EY) N:o 2185/1996). Tähän sisältyvät asetuksen (EU, Euratom) N:o 883/2013 ja asetuksen (Euratom, EY) N:o 2185/1996 prosessuaaliset takeet, joiden soveltamista paikan päällä tehtäviin tarkastuksiin ja todentamisiin selvennetään 3 artiklan 5 kohdassa. Jos talouden toimija ei suostu yhteistyöhön ja OLAFin on tukeuduttava kansallisiin viranomaisiin tai se saa niiltä apua muista syistä, 3 artiklan 7 kohdassa ja 7 artiklan 3 kohdassa vahvistetaan edelleen periaate, että tällaiseen apuun sovelletaan kansallista lainsäädäntöä. Asetuksen 3 artiklan 3 kohdassa säädetään talouden toimijoiden velvollisuudesta tehdä yhteistyötä OLAFin kanssa sen tutkimusten yhteydessä.

Nämä 3 artiklaan tehtävät muutokset, jotka koskevat paikan päällä tehtäviin tarkastuksiin ja todentamisiin sovellettavaa lainsäädäntöä, ovat selvennyksiä sen asetusta (EU, Euratom) N:o 883/2013 koskevan tulkinnan mukaisesti, jonka unionin yleinen tuomioistuin teki äskettäisessä tuomiossaan 3. toukokuuta 2018 asiassa T-48/16 *Sigma Orionis SA v. Euroopan komissio*¹. Koska talouden toimija ei esittänyt vastalauseita, tuomioistuin päätti, että OLAF suorittaa paikan päällä tehtävät tarkastukset ja todentamiset asetuksen (EU, Euratom) N:o 883/2013 ja asetuksen (Euratom, EY) N:o 2185/1996 perusteella ja OLAFin pääjohtajan kirjallisella valtuutuksella. Unionin oikeus syrjäyttää kansallisen oikeuden, kun asiasta säännellään asetuksessa (EU, Euratom) N:o 883/2013 tai asetuksessa (Euratom, EY) N:o 2185/1996. Lisäksi se totesi, että asetuksen (Euratom, EY) N:o 2185/1996 säännökset, jotka koskevat talouden toimijan mahdollista tarkastuksen vastustamista, eivät tarkoita oikeutta vastustaa, vaan niissä ainoastaan säädetään siitä seurauksesta, että kyseisiä toimijoita koskeva tarkastus voidaan tehdä kansallisten viranomaisten avulla (kansallisen lainsäädännön mukaisesti). Prosessuaalisten takeiden osalta tuomioistuin muistutti, että OLAFin on noudatettava unionin lainsäädännössä vahvistettuja perusoikeuksia, erityisesti perusoikeuskirjaa.

Asetuksen 8 artiklan 2 ja 3 kohtaan ja 12 artiklan 3 kohtaan tehtävillä muutoksilla pyritään varmistamaan OLAFin toiminnan tuloksellisuus sellaisissa tapauksissa, joissa asetuksessa viitataan kansallisen lainsäädännön soveltamiseen.

Pankkitilitiedot

Asetuksen 7 artiklan 3 kohtaan tehtävällä muutoksella selvennetään jäsenvaltioiden velvollisuutta avustaa OLAFia toimittamalla tilitietoja. OLAFin tutkimusten vaikuttavuuden

¹ Ei vielä julkaistu. Katso 73–118 kohta.

parantamiseksi näihin tietoihin olisi sisällyttävä tilinhaltijoiden tiedot, jotka ovat jäsenvaltioiden kansallisissa keskitetyissä pankkitilirekistereissä tai sähköisissä tiedonhakujärjestelmissä (viides rahanpesun vastainen direktiivi, josta lainsäätäjät sopivat joulukuussa 2017). Tapauksissa, joissa tutkitun petoksen toimintatapa edellyttää tällaisia tietoja, olisi toimitettava tiedot myös rahoitustoimista. Ehdotuksessa säilytetään asetuksessa jo vahvistettu periaate, että tällaisen avun tarjoamiseen sovelletaan kansallista lainsäädäntöä.

Alv

Asetuksen 3 artiklan 1 kohtaa selkeytetään sen varmistamiseksi, että OLAF voi suorittaa paikan päällä tehtäviä tarkastuksia ja todentamisia kaikilla sen toimeksiantoon kuuluvilla aloilla. Lisäksi jotta yhteistyö jäsenvaltioiden kanssa olisi tehokasta, 12 artiklan 5 kohdan muutoksella annetaan OLAFille oikeus vaihtaa tietoja asetuksella (EU) N:o 904/2010 perustetun Eurofisc-verkoston kanssa.

OLAFin keräämien todisteiden hyväksyttävyyden

Asetuksen 11 artiklan 2 kohdan muutoksessa säilytetään vastaavuusperiaate, joka koskee kansallisten hallinnollisten tarkastajien rikosoikeudellisen menettelyn yhteydessä laatimiin hallinnollisiin kertomuksiin sovellettavia sääntöjä. Sillä otetaan käyttöön periaate, jonka mukaan OLAFin kertomukset, joista tutkitaan ainoastaan oikeaperäisyys, ovat hyväksyttäviä todisteina kansallisissa tuomioistuimissa käytävissä muissa kuin rikosoikeudellisissa oikeudenkäynneissä sekä jäsenvaltioiden hallinnollisissa menettelyissä. Säännöksessä säädetään myös kertomusten hyväksyttävyydestä hallinnollisissa ja oikeudellisissa menettelyissä unionin tasolla. Tällä parannetaan OLAFin tutkimustulosten tehokasta käyttöä puuttumatta kuitenkaan tällaisten todisteiden arviointiin.

Petostentorjunnan koordinoituvirastot

Asetuksen 12 a artiklassa täsmennetään lisää petostentorjunnan koordinoituvirastojen asemaa jäsenvaltioissa sen varmistamiseksi, että OLAF saa tarvitsemaansa apua, jotta sen tutkimukset ovat tuloksellisia. Virastojen organisaatio ja valtuudet kuuluvat edelleen kunkin jäsenvaltion toimivaltaan. Petostentorjunnan koordinoituvirastot voivat tukea OLAFia ulkoisissa ja sisäisissä tutkimuksissa ja koordinoituvirastoissa sekä tehdä keskenään yhteistyötä.

Koordinoituvirastot

Asetuksen 12 b artiklassa otetaan käyttöön uusi säännös, jolla täsmennetään OLAFin toteuttamia koordinoituvirastoja.

III. Selventäminen ja yksinkertaistaminen

Asetuksen 4 artiklan 2 kohdan muutoksella mukautetaan digitaalisen rikostutkimuksen toteuttaminen tekniikan kehitykseen.

Asetuksen 3 artiklan 9 kohdan, 11 artiklan 3 kohdan ja 12 artiklan 1 kohdan muutoksilla lisätään sisäisiä ja ulkoisia tutkimuksia koskevien sääntöjen johdonmukaisuutta.

Asetuksen 7 artiklan 6 kohdan muutoksella selvennetään sitä, että unionin toimielimet, elimet, laitokset ja virastot voivat kuulla OLAFia milloin tahansa päättääkseen turvaamistoimenpiteistä.

Ehdotus

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUS**Euroopan petostentorjuntaviraston (OLAF) tutkimuksista annetun asetuksen (EU, Euratom) N:o 883/2013 muuttamisesta Euroopan syyttäjänviraston kanssa tehtävän yhteistyön ja OLAFin tutkimusten vaikuttavuuden osalta**

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, jotka

ottavat huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 325 artiklan, yhdessä Euroopan atomienergiayhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 106 A artiklan kanssa,

ottavat huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sen jälkeen, kun esitys lainsäätämisyjärjestyksessä hyväksyttäväksi säädökseksi on toimitettu kansallisille parlamenteille,

ottavat huomioon tilintarkastustuomioistuimen lausunnon²,

noudattavat tavallista lainsäätämisyjärjestystä,

sekä katsovat seuraavaa:

- (1) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2017/1371³ ja neuvoston asetuksen (EU) 2017/1939⁴ hyväksymisen myötä unioni on vahvistanut merkittävästi sen taloudellisten etujen suojaamiseksi rikosoikeudellisin keinoin käytettäviä keinoja. Euroopan syyttäjänvirasto (EPPO) saa valtuudet toteuttaa osallistuvissa jäsenvaltioissa rikostutkintaa ja syytteeseenpanotoimia, jotka liittyvät unionin talousarvioon vaikuttaviin rikoksiin direktiivissä (EU) 2017/1371 määritellyn mukaisesti.
- (2) Euroopan petostentorjuntavirasto, jäljempänä 'virasto', suorittaa hallinnollisiin sääntöjenvastaisuuksiin sekä rikolliseen käyttäytymiseen liittyviä hallinnollisia tutkimuksia. Se voi tutkimustensa päätteeksi antaa kansallisille syyttäjäviranomaisille oikeudellisia suosituksia, jotta jäsenvaltioissa voidaan toteuttaa syytteeseenpanotoimia. Tulevaisuudessa virasto ilmoittaa rikosepäilyistä EPPOlle siihen osallistuvissa jäsenvaltioissa ja tekee yhteistyötä sen kanssa tutkimustensa yhteydessä.
- (3) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU, Euratom) N:o 883/2013⁵ olisi näin ollen muutettava asetuksen (EU) 2017/1939 hyväksymisen myötä. EPPO:n ja viraston

² EUVL C [...], [...], s. [...].

³ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2017/1371, annettu 5 päivänä heinäkuuta 2017, unionin taloudellisiin etuihin kohdistuvien petosten torjunnasta rikosoikeudellisin keinoin (EUVL L 198, 28.7.2017, s. 29).

⁴ Neuvoston asetus (EU) 2017/1939, annettu 12 päivänä lokakuuta 2017, tiiviimmän yhteistyön toteuttamisesta Euroopan syyttäjänviraston ('EPPO') perustamisessa (EUVL L 283, 31.10.2017, s. 1).

⁵ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU, Euratom) N:o 883/2013, annettu 11 päivänä syyskuuta 2013, Euroopan petostentorjuntaviraston (OLAF) tutkimuksista sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1073/1999 ja neuvoston asetuksen (Euratom) N:o 1074/1999 kumoamisesta (EUVL L 248, 18.9.2013, s. 1).

yhteistyötä koskevat asetuksen (EU) 2017/1939 säännökset olisi otettava huomioon ja niitä olisi täydennettävä asetuksen (EU, Euratom) N:o 883/2013 säännöissä, jotta varmistetaan unionin taloudellisten etujen suojan mahdollisimman korkea taso hyödyntämällä näiden virastojen välisiä synergioita.

- (4) Viraston ja EPPOn olisi unionin talousarvion koskemattomuuden säilyttämistä koskevan yhteisen tavoitteensa vuoksi luotava ja säilytettävä tiivis suhde, joka perustuu vilpittömälle yhteistyölle ja jonka tarkoituksena on varmistaa kahden elimen toimeksiantojen täydentävyys ja toiminnan koordinointi, erityisesti kun otetaan huomioon tiiviimmän yhteistyön soveltamisala EPPOn perustamisen yhteydessä. Suhteella olisi edistettävä sitä, että kaikkia keinoja unionin taloudellisten etujen suojaamiseksi käytetään ja tarpeetonta päällekkäistä työtä vältetään.
- (5) Asetuksessa (EU) 2017/1939 edellytetään, että virasto sekä unionin toimielimet, elimet, laitokset ja virastot sekä toimivaltaiset kansalliset viranomaiset ilmoittavat ilman aiheetonta viivytystä EPPOLLE rikollisesta toiminnasta, jonka osalta se voisi käyttää toimivaltaansa. Koska viraston tehtävänä on suorittaa hallinnollisia tutkimuksia petoksista, lahjonnasta ja mistä tahansa muusta unionin taloudellisia etuja vahingoittavasta laittomasta toiminnasta, sillä on parhaat mahdolliset edellytykset ja välineet toimia EPPOn luonnollisena kumppanina ja ensisijaisena tietolähteenä.
- (6) Tekijät, jotka viittaavat mahdolliseen EPPOn toimivaltaan kuuluvaan rikolliseen toimintaan, voivat käytännössä esiintyä viraston saamista alkuperäisissä väitteissä, tai ne voivat syntyä vasta viraston hallinnollista sääntöjenvastaisuutta koskevan epäilyn perusteella aloittaman hallinnollisen tutkimuksen aikana. Täyttääkseen EPPOLLE ilmoittamista koskevan velvollisuutensa viraston on näin ollen ilmoitettava rikollisesta toiminnasta missä tahansa vaiheessa ennen tutkimuksia tai niiden aikana.
- (7) Asetuksessa (EU) 2017/1939 täsmennetään osatekijät, jotka ilmoitusten on vähintään sisällettävä. Virasto voi joutua suorittamaan väitteiden alustavan arvioinnin näiden osatekijöiden varmistamiseksi ja keräämään tarvittavat tiedot. Sen olisi toteutettava arviointi ripeästi ja sellaisin keinoin, jotka eivät vaaranna mahdollista tulevaa rikostutkintaa. Arvioinnin päätteeksi sen olisi ilmoitettava EPPOLLE tämän toimivaltaan kuuluvista havaituista rikosepäilyistä.
- (8) Unionin toimielinten, elinten, laitosten ja virastojen olisi voitava hyödyntää viraston asiantuntemusta niin, että virasto arvioisi alustavasti niille ilmoitetut väitteet.
- (9) Asetuksen (EU) 2017/1939 mukaan virasto ei periaatteessa saisi aloittaa hallinnollista tutkimusta, joka on rinnakkainen EPPOssa toteutettavan, samoja tosiseikkoja koskevan tutkinnan kanssa. Joissakin tapauksissa unionin taloudellisten etujen suojaaminen voi kuitenkin edellyttää, että virasto suorittaa täydentävän hallinnollisen tutkimuksen ennen EPPOn aloittaman rikosoikeudellisen menettelyn päättämistä sen selvittämiseksi, ovatko turvaamistoimenpiteet tarpeen tai olisiko toteutettava taloudellisia, kurinpidollisia tai hallinnollisia toimia. Tutkimusten täydentäminen voi olla asianmukaista muun muassa silloin, kun on perittävä takaisin unionin talousarvioon summia, joihin sovelletaan vanhentumisaikaa, kun asianomaiset summat ovat hyvin suuria tai kun on tarpeen välttää lisäkustannuksia riskitilanteissa hallinnollisten toimenpiteiden avulla.
- (10) Asetuksessa (EU) 2017/1939 säädetään, että EPPO voi pyytää virastoa suorittamaan tällaisia täydentäviä tutkimuksia. Sellaisissa tapauksissa, joissa EPPO ei pyydä täydentäviä tutkimuksia, viraston olisi tietyin edellytyksin myös voitava tehdä aloite niiden suorittamiseen. EPPOLla olisi etenkin oltava mahdollisuus vastustaa viraston

tutkimuksen aloittamista tai jatkamista taikka sen tutkimukseen liittyvien tiettyjen toimien suorittamista. Vastustuksen syyn olisi perustuttava tarpeeseen suojata EPPOn tutkimuksen tuloksellisuus ja oltava tähän tavoitteeseen nähden oikeasuhteinen. Viraston olisi pidättäytyttävä toteuttamasta toimia, joita EPPO on vastustanut. Jos EPPO ei vastusta viraston tutkimusta, tutkimus olisi suoritettava tiiviissä yhteistyössä EPPOn kanssa.

- (11) Viraston on aktiivisesti tuettava EPPOa tämän tutkinnoissa. EPPO voi tältä osin pyytää virastoa tukemaan tai täydentämään sen rikostutkintaa tämän asetuksen mukaisten valtuuksien nojalla. Tällaisissa tapauksissa viraston olisi suoritettava nämä toimet valtuuksiensa rajoissa ja tässä asetuksessa säädetyn kehyksen mukaisesti.
- (12) Jotta koordinointi viraston ja EPPOn välillä olisi tehokasta, niiden olisi vaihdettava tietoja keskenään jatkuvasti. Tietojenvaihto ennen kuin virastot aloittavat tutkimuksensa on erityisen tärkeää, jotta voidaan varmistaa toimien asianmukainen koordinointi ja välttää päällekkäisyydet. Viraston ja EPPOn olisi täsmennettävä työjärjestelyissään tietojenvaihdon toteutustavat ja edellytykset.
- (13) Asetuksen (EU, Euratom) N:o 883/2013⁶ soveltamista koskevasta arvioinnista 2 päivänä lokakuuta 2017 annetussa komission kertomuksessa todettiin, että lainsäädäntökehykseen vuonna 2013 tehdyt muutokset ovat johtaneet selkeisiin parannuksiin, jotka koskevat tutkimusten suorittamista, yhteistyötä kumppaneiden kanssa ja tutkimusten kohteena olevien henkilöiden oikeuksia. Arviointi toi samalla esiin joitakin puutteita, jotka vaikuttavat tutkimusten tehokkuuteen ja vaikuttavuuteen.
- (14) On tarpeen käsitellä komission arvioinnin yksiselitteiset tulokset muuttamalla asetusta (EU, Euratom) N:o 883/2013. Nämä ovat olennaisia lyhyen aikavälin muutoksia, joilla vahvistetaan viraston tutkimusten kehystä siten, että voidaan säilyttää vahva ja täysin toimiva virasto, joka täydentää EPPOn rikosoikeudellista lähestymistapaa hallinnollisilla tutkimuksilla. Muutoksilla ei muuteta toimeksiantoa tai valtuuksia. Ne koskevat pääasiassa alueita, joilla nykyisen asetuksen epäselvyys haittaa viraston tutkimusten tehokasta suorittamista, kuten paikan päällä tehtävien tarkastusten suorittamista, mahdollisuutta saada tilitietoja tai viraston laatimien tapausraporttien hyväksyttävyyttä todisteiksi.
- (15) Muutokset eivät vaikuta tutkimusten yhteydessä sovellettaviin prosessuaalisiin takeisiin. Viraston on sovellettava asetuksessa (EU, Euratom) N:o 883/2013 ja neuvoston asetuksessa (Euratom, EY) N:o 2185/96⁷ sekä Euroopan unionin perusoikeuskirjassa vahvistettuja prosessuaalisia takeita. Tässä kehyksessä edellytetään, että virasto suorittaa tutkimuksensa objektiivisesti, puolueettomasti ja luottamuksellisesti etsien todisteita asianomaisen henkilön puolesta ja häntä vastaan ja toteuttaa tutkintatoimia kirjallisen valtuutuksen perusteella oikeudellisen tarkastuksen jälkeen. Viraston on varmistettava, että sen tutkimusten kohteena olevien henkilöiden oikeuksia kunnioitetaan, mukaan lukien syyttömyysolettama ja oikeus olla saattamatta itseään syytteen vaaraan. Asianomaisilla henkilöillä on kuulemisen yhteydessä muun muassa oikeus itse valitsemaansa avustajaan, oikeus hyväksyä kuulemisesta laadittu pöytäkirja ja oikeus käyttää mitä tahansa unionin virallista kieltä. Heillä on myös oikeus esittää huomautuksia tapausta koskevista tosiseikoista ennen päätelmien tekoa.

⁶ COM(2017) 589. Kertomukseen oli liitetty arviointia koskeva komission yksiköiden valmisteluasiakirja SWD(2017) 332 sekä viraston valvontakomitean lausunto 2/2017.

⁷ Neuvoston asetus (Euratom, EY) N:o 2185/96, annettu 11 päivänä marraskuuta 1996, komission paikan päällä suorittamista tarkastuksista ja todentamisista Euroopan yhteisöjen taloudellisiin etuihin kohdistuvien petosten ja muiden väärinkäytösten estämiseksi, EYVL L 292, 15.11.1996, s. 2–5.

- (16) Virasto suorittaa tarkastuksia ja todentamisia paikan päällä, minkä vuoksi se pääsee talouden toimijoiden tiloihin ja asiakirjoihin, kun se tutkii unionin taloudellisia etuja vahingoittavaa epäiltyä petosta, lahjontaa tai muuta laitonta toimintaa. Tarkastukset ja todentamiset suoritetaan tämän asetuksen ja neuvoston asetuksen (Euratom, EY) N:o 2185/96 mukaisesti, ja joissakin tapauksissa näiden valtuuksien käyttöön sovelletaan kyseisten asetusten mukaan kansallisessa lainsäädännössä säädettyjä edellytyksiä. Komission arvioinnissa todettiin, että kansallisen lainsäädännön soveltamisen laajuutta ei ole aina täsmennetty, mikä haittaa viraston tutkimustoimien tehokkuutta.
- (17) Näin ollen on asianmukaista selventää, missä tapauksissa viraston tutkimuksiin olisi sovellettava kansallisia lakeja, muuttamatta kuitenkaan viraston valtuuksia tai sitä, miten asetusta sovelletaan suhteessa jäsenvaltioihin. Tämä selvennys vastaa unionin yleisen tuomioistuimen äskettäistä tuomiota asiassa T-48/16 *Sigma Orionis SA v. Euroopan komissio*.
- (18) Viraston suorittamiin paikan päällä tehtäviin tarkastuksiin ja todentamisiin, asianomaisten talouden toimijoiden niihin suostuessa, olisi sovellettava ainoastaan unionin lainsäädäntöä. Tämän ansiosta se voi käyttää tutkintavaltuuksiaan tehokkaasti ja johdonmukaisesti kaikissa jäsenvaltioissa ja siten edistää unionin taloudellisten etujen mahdollisimman korkeatasoista suojaa kaikkialla unionissa Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen, jäljempänä 'SEUT-sopimus', 325 artiklan mukaisesti.
- (19) Tilanteissa, joissa viraston on tukeuduttava kansallisiin toimivaltaisiin viranomaisiin, erityisesti kun talouden toimija vastustaa paikan päällä tehtävää tarkastusta ja todentamista, jäsenvaltioiden olisi huolehdittava siitä, että viraston toiminta on tehokasta, ja tarjottava tarvittavaa tukea kansallisen prosessioikeuden asianomaisten sääntöjen mukaisesti.
- (20) Asetuksella (EU, Euratom) N:o 883/2013 olisi otettava käyttöön talouden toimijoiden velvollisuus tehdä yhteistyötä viraston kanssa. Tämä on sen asetuksessa (Euratom, EY) N:o 2185/96 vahvistetun talouden toimijoita koskevan velvollisuuden mukainen, jonka mukaan niiden on sallittava pääsy toimitiloihin, maa-alueille, kuljetusvälineisiin ja muihin ammatillisessa käytössä oleviin paikkoihin paikan päällä tehtäviä tarkastuksia ja todentamisia varten, sekä sen varainhoitoasetuksen 129 artiklassa⁸ vahvistetun velvollisuuden mukainen, jonka mukaan unionin rahoitusta saavien henkilöiden ja yhteisöjen on toimittava täydessä yhteistyössä unionin taloudellisten etujen suojaamiseksi, myös viraston tutkimusten yhteydessä.
- (21) Yhteistyövelvoitteen myötä viraston olisi voitava vaatia talouden toimijoita, jotka ovat saattaneet olla osallisina tutkittavassa asiassa tai joilla saattaa olla merkityksellisiä tietoja, toimittamaan asiaankuuluvat tiedot. Talouden toimijat eivät tällaisia pyyntöjä noudattaessaan ole velvollisia myöntämään, että ne ovat syyllistyneet laittomaan toimintaan, mutta ne ovat kuitenkin velvollisia vastaamaan asiakysymyksiin ja toimittamaan asiakirjoja, vaikka tällaisia tietoja saatetaan käyttää niitä tai toista toimijaa vastaan sen toteamiseksi, että rikos on tapahtunut.
- (22) Talouden toimijoilla olisi oltava mahdollisuus käyttää mitä tahansa sen jäsenvaltion virallista kieltä, jossa tarkastus tehdään, ja niillä olisi oltava oikeus itse valitsemaansa avustajaan, mukaan lukien ulkopuoliseen lainopilliseen neuvonantajaan, paikan päällä tehtävien tarkastusten ja todentamisten aikana. Lainopillisen neuvonantajan läsnäolon

⁸ Yllä mainittu 129 artikla lisätään Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseen (EU) N:o 2018/XX (uusi varainhoitoasetus), josta on päästy poliittiseen yhteisymmärrykseen ja joka on tarkoitus hyväksyä lähikuukausina.

ei kuitenkaan tulisi olla oikeudellinen edellytys paikan päällä tehtävien tarkastusten ja todentamisten pätevyydelle. Virastolla olisi oltava paikan päällä tehtävien tarkastusten ja todentamisten vaikuttavuuden varmistamiseksi, erityisesti kun otetaan huomioon todistusaineiston häviämisen vaara, pääsy toimitiloihin, maa-alueille, kuljetusvälineisiin ja muihin ammatillisessa käytössä oleviin paikkoihin, ilman että sen on odotettava, että toimija pyytää neuvoja lainopilliselta neuvonantajaltaan. Sen olisi hyväksyttävä ainoastaan lyhyt, kohtuullinen viive odotettaessa lainopillisen neuvonantajan vastausta ennen tarkastuksen aloitusta. Tällaiset viiveet on rajoitettava mahdollisimman lyhyiksi.

- (23) Viraston on läpinäkyvyyden varmistamiseksi annettava paikan päällä tehtävien tarkastusten ja todentamisten yhteydessä asiaankuuluvaa tietoa talouden toimijoille niitä koskevasta yhteistyövelvoitteesta ja siitä kieltäytymisen seurauksista sekä tarkastukseen sovellettavasta menettelystä, asianmukaiset prosessuaaliset takeet mukaan luettuina.
- (24) Virastolla on sisäisten, ja tarvittaessa ulkoisten, tutkimusten yhteydessä pääsy toimielinten, elinten, laitosten ja virastojen hallussa oleviin merkityksellisiin tietoihin. Kuten komission arvioinnissa ehdotettiin, on tarpeen selventää sitä, että tekniikan kehityksen huomioon ottamiseksi tiedot olisi saatava käytettäviksi riippumatta siitä, millaiselle välineelle ne on tallennettu.
- (25) Jotta viraston tutkimusten kehitys olisi entistä yhtenäisempi, sisäisiin ja ulkoisiin tutkimuksiin sovellettavia sääntöjä olisi yhdenmukaistettava edelleen, niin että voidaan puuttua tiettyihin komission arvioinnissa havaittuihin epä johdonmukaisuuksiin, kun erilaiset säännöt eivät ole perusteltuja. Tämän vuoksi olisi määrättävä esimerkiksi, että ulkoisesta tutkimuksesta laaditut kertomukset ja suositukset voidaan lähettää toimielimelle, elimelle, laitokselle tai virastolle, jotta tämä voi toteuttaa asianmukaisia toimia, niin kuin on asian laita sisäisten tutkimusten yhteydessä. Viraston olisi toimeksiantonsa niin salliessa tuettava asianomaista toimielintä, elintä, laitosta tai virastoa suositusten jatkotoimissa. Viraston olisi sen ja toimielinten, elinten, laitosten ja virastojen välisen yhteistyön varmistamiseksi ilmoitettava tarvittaessa asianomaiselle unionin toimielimelle, elimelle, laitokselle tai virastolle (esim. silloin, kun nämä olivat alustavien tietojen lähde), että se on päättänyt olla aloittamatta ulkoista tutkimusta.
- (26) Virastolla olisi oltava käytettävissään tarvittavat välineet rahan liikkeiden seuraamiseen, jotta se voi selvittää moniin petoksiin liittyvät tyypilliset toimintatavat. Nyt sen on mahdollista saada tutkimustoimintansa kannalta oleellisia luottolaitosten hallussa olevia pankkitietoja useissa jäsenvaltioissa tekemällä yhteistyötä kansallisten viranomaisten kanssa ja hyödyntämällä niiden tarjoamaa apua. Jotta voidaan varmistaa tehokas lähestymistapa koko unionissa, asetuksessa olisi määritettävä toimivaltaisten kansallisten viranomaisten velvollisuus antaa virastolle pankki- ja maksutilitietoja osana niiden yleistä velvollisuutta avustaa sitä. Tämä yhteistyö olisi pääsääntöisesti toteutettava jäsenvaltioiden rahanpesun selvittelykeskusten välityksellä. Kansallisten viranomaisten olisi virastoa avustaessaan noudatettava asianomaisen jäsenvaltion kansallisen prosessioikeuden säännöksiä.
- (27) Unionin taloudellisten etujen suojaamiseksi on olennaista, että virasto lähettää ajoissa tiedot turvaamistoimenpiteiden toteuttamiseksi. Jotta voidaan varmistaa tiivis yhteistyö tältä osin viraston ja toimielinten, elinten, laitosten ja virastojen välillä, on aiheellista, että viimeksi mainituilla on mahdollisuus pyytää virastolta neuvoja milloin

tahansa päätettäessä soveltuvista turvaamistoimenpiteistä, mukaan lukien toimenpiteet todistusaineiston säilyttämiseksi.

- (28) Viraston laatimat kertomukset ovat nyt sallittua todistusaineistoa hallinnollisissa tai oikeudellisissa menettelyissä samalla tavoin ja samoin edellytyksin kuin kansallisten hallinnollisten tarkastajien laatimat hallinnolliset kertomukset. Komission arvioinnissa havaittiin, että joissakin jäsenvaltioissa tämä sääntö ei varmista riittävällä tavalla viraston toiminnan tehokkuutta. Jotta viraston tehokkuutta ja kertomusten johdonmukaista käyttöä voitaisiin lisätä, asetuksessa olisi säädettävä, että ne ovat hyväksyttäviä kansallisissa tuomioistuimissa käytävissä muissa kuin rikosoikeudellisissa oikeudenkäynneissä sekä jäsenvaltioiden hallinnollisissa menettelyissä. Sääntöä, joka koskee vastaavuutta kansallisten hallinnollisten tarkastajien kertomusten kanssa, olisi edelleen sovellettava kansallisissa rikosoikeudellisissa menettelyissä. Asetuksessa olisi säädettävä myös viraston kertomusten hyväksyttävyydestä hallinnollisissa ja oikeudellisissa menettelyissä unionin tasolla.
- (29) Viraston toimeksiantoon sisältyy arvonlisäveroon perustuvista omista varoista peräisin olevien unionin talousarvion tulojen suojaaminen. Viraston olisi voitava tukea ja täydentää jäsenvaltioiden toimintoja toteuttamalla tutkimuksia toimeksiantonsa mukaisesti, koordinoimalla kansallisia toimivaltaisia viranomaisia monimutkaisissa rajatylittävissä tapauksissa ja tukemalla ja avustamalla jäsenvaltioita ja EPPOa. Viraston olisi näin ollen voitava vaihtaa tietoja neuvoston asetuksella (EU) N:o 904/2010⁹ perustetun Eurofisc-verkoston kautta edistääkseen ja helpottaakseen yhteistyötä alv-petosten torjunnassa.
- (30) Jäsenvaltioiden petostentorjunnan koordinoituyksiköt otettiin käyttöön asetuksella (EU, Euratom) N:o 883/2013 tehtävänään edistää viraston ja jäsenvaltioiden välisen yhteistyön ja tiedonvaihdon, mukaan lukien luonteeltaan operatiiviset tiedot, tehokkuutta. Arvioinnissa todettiin, että ne ovat vaikuttaneet myönteisesti viraston työhön. Lisäksi siinä havaittiin, että niiden roolia on selkeytettävä edelleen, jotta virasto saa tarvitsemaansa apua sen varmistamiseksi, että sen tutkimukset ovat tuloksellisia, samalla kun yksiköiden organisaatio ja valtuudet jätetään kunkin jäsenvaltion toimivaltaan. Petostentorjunnan koordinoituyksiköiden olisi voitava tarjota, hankkia tai koordinoida apua, jota virasto tarvitsee tehtäviensä tehokkaaseen suorittamiseen ennen ulkoista tai sisäistä tutkimusta, niiden aikana tai niiden päättyessä.
- (31) Viraston tehtävänä on avustaa jäsenvaltioita, jotta voidaan koordinoida niiden toimia unionin taloudellisten etujen suojaamiseksi. Tämä on keskeinen osa sen toimeksiantoa tukea jäsenvaltioiden rajatylittävää yhteistyötä. Olisi säädettävä yksityiskohtaisemmista säännöistä viraston koordinoituyksiköiden ja sen asiaan liittyvän jäsenvaltioiden viranomaisten, kolmansien maiden ja kansainvälisten järjestöjen kanssa tekemän yhteistyön helpottamiseksi. Säännöt eivät saisi rajoittaa viraston sellaisten valtuuksien käyttöä, jotka on siirretty komissiolle tietyissä jäsenvaltioiden hallintoviranomaisten keskinäistä avunantoa sekä jäsenvaltioiden hallintoviranomaisten ja komission yhteistyötä koskevissa säännöksissä, erityisesti neuvoston asetuksessa (EY) N:o 515/97¹⁰.

⁹ Neuvoston asetus (EU) N:o 904/2010, annettu 7 päivänä lokakuuta 2010, hallinnollisesta yhteistyöstä ja petosten torjunnasta arvonlisäverotuksen alalla, EUVL L 268, 12.10.2010, s. 1–18.

¹⁰ Neuvoston asetus (EY) N:o 515/97, annettu 13 päivänä maaliskuuta 1997, jäsenvaltioiden hallintoviranomaisten keskinäisestä avunannosta sekä jäsenvaltioiden hallintoviranomaisten ja

- (32) Lisäksi viraston olisi voitava pyytää apua petostentorjunnan koordinoituyksiköiltä koordinoititoimien yhteydessä ja koordinoituyksikköjen olisi voitava tehdä keskenään yhteistyötä petostentorjuntaan liittyvien yhteistyömekanismien vahvistamiseksi edelleen.
- (33) Jäsenvaltiot eivät voi riittävän hyvin saavuttaa tämän asetuksen tavoitetta, joka on unionin taloudellisten etujen suojan vahvistaminen mukauttamalla viraston toimintaa EPPOn perustamisen huomioon ottamiseksi ja lisäämällä viraston tutkimusten vaikuttavuutta. Tavoite voidaan saavuttaa paremmin unionin tasolla hyväksymällä näiden virastojen välistä suhdetta koskevia sääntöjä ja parantamalla viraston tutkimusten vaikuttavuutta koko unionissa. Sen vuoksi unioni voi toteuttaa toimenpiteitä Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 5 artiklassa vahvistetun toissijaisuusperiaatteen mukaisesti. Mainitussa artiklassa vahvistetun suhteellisuusperiaatteen mukaisesti tässä asetuksessa ei ylitetä sitä, mikä on tarpeen petosten, lahjonnan ja unionin taloudellisia etuja vahingoittavan muun laittoman toiminnan torjunnan tehostamiseksi.
- (34) Tämä asetus ei millään tavoin muuta jäsenvaltioiden toimivaltaa tai velvollisuuksia toteuttaa toimenpiteitä petosten, lahjonnan ja unionin taloudellisia etuja vahingoittavan muun laittoman toiminnan torjumiseksi.
- (35) Euroopan tietosuojavaltuutettua on kuultu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 45/2001¹¹ 28 artiklan 2 kohdan mukaisesti, ja hän on antanut lausunnon .. päivänä ...kuuta¹².
- (36) Asetus (EU, Euratom) N:o 883/2013 olisi näin ollen muutettava tämän mukaisesti,
- OVAT HYVÄKSYNEET TÄMÄN ASETUKSEN:

1 artikla

Muutetaan asetus (EU, Euratom) N:o 883/2013 seuraavasti:

- 1) Lisätään 1 artiklaan 4 a kohta seuraavasti:

”4 a. Virasto luo läheisen suhteen tiiviimmästä yhteistyöstä annetulla neuvoston asetuksella (EU) 2017/1939¹³ perustetun Euroopan syyttäjänviraston (EPPO) kanssa ja ylläpitää tätä suhdetta. Suhteen on perustuttava keskinäiseen yhteistyöhön ja tiedonvaihtoon. Sen tarkoituksena on erityisesti varmistaa, että kaikkia käytettävissä olevia keinoja käytetään, jotta unionin taloudellisia etuja suojataan viraston ja EPPOn toimeksiantojen keskinäisellä täydentävyydellä ja viraston EPPOLle tarjoamalla tuella.

Viraston ja EPPOn välistä yhteistyötä säännellään 12 c – 12 f artiklassa.”

- 2) Korvataan 2 artiklan 4 kohta seuraavasti:

”4) ’hallinnollisilla tutkimuksilla’, jäljempänä ’tutkimukset’, tarkoitetaan kaikenlaisia tarkastuksia, todentamisia ja muita viraston 3 ja 4 artiklan

komission yhteistyöstä tulli- ja maatalousasioita koskevan lainsäädännön moitteettoman soveltamisen varmistamiseksi, EYVL L 82, 22.3.1997, s. 1–16.

¹¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 45/2001, annettu 18 päivänä joulukuuta 2000, yksilöiden suojelusta yhteisöjen toimielinten ja elinten suorittamassa henkilötietojen käsittelyssä ja näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta, EYVL L 8, 12.1.2001, s.1.

¹² EUVL C...

¹³ Neuvoston asetus (EU) 2017/1939, annettu 12 päivänä lokakuuta 2017, tiiviimmän yhteistyön toteuttamisesta Euroopan syyttäjänviraston (’EPPO’) perustamisessa (EUVL L 283, 31.10.2017, s. 1).

mukaisesti toteuttamia toimenpiteitä 1 artiklassa esitettyjen tavoitteiden saavuttamiseksi ja tarvittaessa sen osoittamiseksi, että tutkimuksen kohteena oleva toiminta on luonteeltaan sääntöjenvastaista; nämä tutkimukset eivät vaikuta EPPOn tai jäsenvaltioiden toimivaltaihen viranomaisten valtuuksiin aloittaa rikosoikeudellisia menettelyjä.”

3) Korvataan 3 artikla seuraavasti:

”3 artikla

Ulkoiset tutkimukset

1. Asetuksen 1 artiklassa ja 2 artiklan 1 ja 3 alakohdassa määritellyssä laajuudessa virasto suorittaa tarkastuksia ja todentamisia paikan päällä jäsenvaltioissa sekä yhteistyötä ja keskinäistä avunantoa koskevien sopimusten ja muiden voimassa olevien oikeudellisten välineiden mukaisesti, kolmansissa maissa ja kansainvälisten järjestöjen toimitiloissa.
2. Paikan päällä tehtävät tarkastukset ja todentamiset suoritetaan tämän asetuksen mukaisesti ja, siltä osin kuin asia ei kuulu tämän asetuksen soveltamisalaan, asetuksen (Euratom, EY) N:o 2185/96 mukaisesti.
3. Talouden toimijoiden on tehtävä yhteistyötä viraston kanssa sen tutkimusten yhteydessä. Virasto voi pyytää talouden toimijoilta suullisia tietoja, myös kuulusteluihin, sekä kirjallisia tietoja.
4. Virasto tekee tarkastuksia ja todentamisia paikan päällä esitettyään kirjallisen valtuutuksen tämän asetuksen 7 artiklan 2 kohdassa ja asetuksen (Euratom, EY) N:o 2185/1996 6 artiklan 1 kohdassa säädetyn mukaisesti. Se ilmoittaa asianomaiselle talouden toimijalle tarkastukseen sovellettavasta menettelystä, mukaan lukien sovellettavat prosessuaaliset takeet, sekä asianomaisen talouden toimijan yhteistyövelvoitteesta.
5. Viraston on näitä valtuuksia käyttäessään noudatettava tässä asetuksessa ja asetuksessa (Euratom, EY) N:o 2185/96 säädettyjä prosessuaalisia takeita. Asianomaisella talouden toimijalla on paikan päällä tehtävän tarkastuksen ja todentamisen aikana oikeus olla antamatta omaa syyllisyyttä tukevia lausuntoja sekä oikeus itse valitsemaansa avustajaan. Talouden toimijalle on annettava mahdollisuus käyttää mitä tahansa sen jäsenvaltion virallista kieltä, jossa toimija sijaitsee, tämän antaessa lausuntoa paikan päällä tehtävän tarkastuksen aikana. Itse valittavaa avustajaa koskevan oikeuden käyttäminen ei saa estää viraston pääsyä talouden toimijan toimitiloihin, eikä se saa perusteettomasti viivästyttää tarkastuksen aloitusta.
6. Asianomaisen jäsenvaltion toimivaltaihen viranomaisen on viraston pyynnöstä annettava sen työntekijöille apu, jonka he tarvitsevat suorittaakseen tehtävänsä tehokkaasti 7 artiklan 2 kohdassa tarkoitettussa kirjallisessa valtuutuksessa esitetyn mukaisesti.

Asianomaisen jäsenvaltion on huolehdittava asetuksen (Euratom, EY) N:o 2185/96 mukaisesti siitä, että viraston henkilökunnalla on pääsy kaikkiin tietoihin ja asiakirjoihin, jotka liittyvät tutkimuksen kohteena olevaan asiaan ja ovat välttämättömiä, jotta paikan päällä tehtävä tarkastus tai todentaminen voidaan suorittaa tosiasiallisesti ja tehokkaasti, ja että he voivat ottaa haltuunsa asiakirjoja tai tietoja sen varmistamiseksi, etteivät ne katoa.

7. Kun talouden toimija suostuu tämän asetuksen nojalla hyväksytyyn paikan päällä tehtävään tarkastukseen ja todentamiseen, asetuksen (Euratom, EY) N:o 2988/95 2 artiklan 4 kohtaa ja asetuksen (Euratom, EY) N:o 2185/96 6 artiklan 1 kohdan kolmatta alakohtaa ja 7 artiklan 1 kohtaa ei sovelleta, sikäli kuin nämä säännökset edellyttävät kansallisen lainsäädännön noudattamista ja saattavat rajoittaa viraston tietoihin ja asiakirjoihin pääsyn ehdot kansallisiin hallinnollisiin tarkastajiin sovellettaviin ehtoihin.

Jos viraston henkilökunnan tietoon tulee, että talouden toimija vastustaa tämän asetuksen nojalla hyväksyttyä paikan päällä tehtävää tarkastusta tai todentamista, asianomaisen jäsenvaltion on tarjottava henkilökunnalle lainvalvontaviranomaisten apua, jotta virasto voi suorittaa tarkastuksen tai todentamisen tehokkaasti ja ilman aiheetonta viivytystä.

Toimivaltaisten kansallisten viranomaisten on tämän kohdan tai 6 kohdan mukaisesti apua tarjotessaan noudatettava asianomaiseen toimivaltaiseen viranomaiseen sovellettavia kansallisia menettelysääntöjä. Jos tuen edellytyksenä on kansallisen lainsäädännön mukaisesti myönnetty oikeusviranomaisen lupa, tätä lupaa on haettava.

8. Virasto tekee osana tutkimustoimintaansa asetuksen (EY, Euratom) N:o 2988/95 9 artiklan 1 kohdan mukaisia ja 9 artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen alakohtaisten säännösten mukaisia tarkastuksia ja todentamisia jäsenvaltioissa sekä, yhteistyötä ja keskinäistä avunantoa koskevien sopimusten ja muiden voimassa olevien oikeudellisten välineiden mukaisesti, kolmansissa maissa ja kansainvälisten järjestöjen toimitiloissa.
9. Ulkoisen tutkimuksen aikana virasto voi saada toimielinten, elinten, laitosten ja virastojen hallussa olevia, tutkimuksen kohteena olevan asian kannalta merkityksellisiä tietoja, riippumatta siitä, millaiselle välineelle tiedot on tallennettu, jos ne ovat tarpeen sen osoittamiseksi, että kyse on petoksesta, lahjonnasta tai unionin taloudellisia etuja vahingoittavasta muusta laittomasta toiminnasta. Tällöin sovelletaan 4 artiklan 2 ja 4 kohtaa.
10. Jos virasto käsittelee ennen ulkoisen tutkimuksen aloittamista koskevan päätöksen tekemistä tietoja, jotka viittaavat petokseen, lahjontaan tai unionin taloudellisia etuja vahingoittavaan muuhun laittomaan toimintaan, se voi ilmoittaa asiasta asianomaisten jäsenvaltioiden toimivaltaisille viranomaisille ja tarvittaessa asianomaisille toimielimille, elimille, laitoksille ja virastoille, sanotun kuitenkin rajoittamatta 12 c artiklan 1 kohdan soveltamista.

Asianomaisten jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten on varmistettava, että asiassa toteutetaan kansallisen lainsäädännön mukaisesti aiheellisia toimia, joihin virasto voi osallistua, sanotun kuitenkin rajoittamatta asetuksen (EY, Euratom) N:o 2988/95 9 artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen alakohtaisten säännösten soveltamista. Asianomaisten jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten on pyynnöstä ilmoitettava virastolle tämän kohdan ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettujen tietojen perusteella toteutetuista toimista ja niiden tuloksista.”

- 4) Muutetaan 4 artikla seuraavasti:
- a) korvataan 2 kohta seuraavasti:
- ”2. Sisäisissä tutkimuksissa

- a) virastolla on oikeus viipymättä ja ilman ennakkoilmoitusta saada pääsy toimielinten, elinten, laitosten ja virastojen hallussa oleviin merkityksellisiin tietoihin, riippumatta siitä, millaiselle välineelle tiedot on tallennettu, ja niiden toimitiloihin. Virastolla on oikeus tarkastaa toimielinten, elinten, laitosten ja virastojen kirjanpito. Virasto voi ottaa jäljennöksen mistä tahansa toimielimen, elimen, laitoksen tai viraston hallussa olevasta asiakirjasta tai tietovälineen sisällöstä ja saada otteita niistä sekä tarvittaessa ottaa nämä asiakirjat tai tiedot haltuunsa sen varmistamiseksi, etteivät kyseiset asiakirjat tai tiedot katoa;
- b) virasto voi pyytää virkamiehiltä tai muuhun henkilöstöön kuuluvilta, toimielimen tai elimen jäseniltä, laitoksen tai viraston päälliköiltä taikka näiden työntekijöiltä suullisia tietoja, myös kuulusteluin, ja kirjallisia tietoja.”
- b) korvataan 3 kohta seuraavasti:
- ”3. Virasto voi tehdä 3 artiklan mukaisesti tarkastuksia ja todentamisia paikan päällä talouden toimijoiden tiloissa tutustuakseen sisäisen tutkimuksen kohteena olevan asian kannalta merkityksellisiin tietoihin.”
- c) korvataan 8 kohdan ensimmäinen alakohta seuraavasti:
- ”Jos virasto käsittelee, ennen kuin sisäisen tutkimuksen aloittamisesta on päätetty, tietoja, jotka viittaavat petokseen, lahjontaan tai unionin taloudellisia etuja vahingoittavaan muuhun laittomaan toimintaan, se voi ilmoittaa asiasta asianomaiselle toimielimelle, elimelle, laitokselle tai virastolle, sanotun kuitenkin rajoittamatta 12 c artiklan 1 kohdan soveltamista. Asianomaisen toimielimen, elimen, laitoksen tai viraston on pyynnöstä ilmoitettava virastolle tällaisten tietojen perusteella toteutetuista toimista ja niiden tuloksista.”
- 5) Muutetaan 5 artikla seuraavasti:
- a) korvataan 1 kohdan ensimmäinen virke seuraavasti:
- ”Pääjohtaja voi aloittaa tutkimuksen, kun on riittävä epäily, joka voi perustua myös kolmannen osapuolen toimittamiin tai nimettömästi toimitettuihin tietoihin, petoksesta, lahjonnasta tai unionin taloudellisia etuja vahingoittavasta muusta laittomasta toiminnasta, sanotun kuitenkin rajoittamatta 12 d artiklan soveltamista.”
- b) lisätään 3 kohtaan virke seuraavasti:
- ”Tätä kohtaa ei sovelleta asetuksen (EU) 2017/1939 mukaisiin EPPOn tutkintoihin.”
- c) korvataan 6 kohta seuraavasti:
- ”6. Jos pääjohtaja päättää olla aloittamatta ulkoista tutkimusta, hän voi lähettää merkitykselliset tiedot viipymättä asianomaisen jäsenvaltion toimivaltaisille viranomaisille, jotta nämä voivat tarvittaessa toteuttaa toimia unionin ja kansallisen lainsäädännön mukaisesti. Virasto ilmoittaa asiasta tarvittaessa myös asianomaiselle toimielimelle, elimelle, laitokselle tai virastolle.”
- 6) Muutetaan 7 artikla seuraavasti:

- a) korvataan 3 kohdan ensimmäinen alakohta seuraavasti:
”Jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten on annettava viraston henkilöstöön kuuluville tarvittava apu, jotta he voivat suorittaa tämän asetuksen mukaiset tehtävänsä tehokkaasti ja ilman aiheetonta viivytystä.”
- b) lisätään 3 kohtaan toinen alakohta seuraavasti:
”Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä (EU) 2015/849¹⁴ perustettujen rahanpesun selvittelykeskusten ja muiden asiaan liittyvien jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten on toimitettava virastolle tämän pyynnöstä tutkimuksen kohteena oleviin asioihin liittyen seuraavat tiedot:
- a) direktiivin (EU) 2015/849 [32 a artiklan 3 kohdassa]¹⁵ tarkoitetut tiedot;
- b) tiedot liiketoimista, mikäli ne ovat ehdottomasti tarpeen tutkimuksen tarkoituksia varten.”
- c) lisätään 3 kohtaan kolmas alakohta seuraavasti:
”Toimivaltaisten kansallisten viranomaisten on edellä olevien alakohtien mukaisesti tukea antaessaan noudatettava kaikkia niihin sovellettavia kansallisia menettelysääntöjä.”
- d) korvataan 6 kohdan toinen alakohta seuraavasti:
”Ensimmäisessä alakohdassa säädetyn lisäksi asianomainen toimielin, elin, laitos tai virasto voi milloin tahansa pyytää neuvoja virastolta aikomuksenaan ryhtyä, tiiviissä yhteistyössä viraston kanssa, aiheellisiin turvaamistoimenpiteisiin, mukaan lukien toimenpiteet todistusaineiston säilyttämiseksi, ja sen on ilmoitettava viipymättä virastolle tällaisesta päätöksestä.”
- e) korvataan 8 kohta seuraavasti:
”8. Jos tutkimusta ei saada päätökseen 12 kuukauden kuluessa sen aloittamisesta, pääjohtaja ilmoittaa asiasta valvontakomitealle tämän 12 kuukauden jakson päättyessä ja sen jälkeen aina kuuden kuukauden välein ja mainitsee tilanteen syyt sekä tarvittaessa tutkimuksen nopeuttamiseksi suunnitellut korjaavat toimenpiteet.”
- 7) Muutetaan 8 artikla seuraavasti:
- a) lisätään 1 kohtaan alakohta seuraavasti:
”Kun toimielimet, elimet, laitokset ja virastot antavat EPPOLle tietoja asetuksen (EU) 2017/1939 24 artiklan mukaisesti, ne voivat edellä mainitun sijaan toimittaa virastolle jäljennöksen EPPOLle lähetetystä ilmoituksesta.”
- b) korvataan 2 kohta seuraavasti:

¹⁴ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2015/849, annettu 20 päivänä toukokuuta 2015, rahoitusjärjestelmän käytön estämisestä rahanpesuun tai terrorismin rahoitukseen, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2005/60/EY ja komission direktiivin 2006/70/EY kumoamisesta (EUVL L 141, 5.6.2015, s. 73).

¹⁵ Yllä mainittu 32 a artiklan 3 kohta lisätään direktiiviin (EU) 2015/849 direktiivin (EU) 2015/849 muuttamisesta annettavalla Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä (EU) 2018/XX, josta on päästy poliittiseen yhteisymmärrykseen 19 päivänä joulukuuta 2017 ja joka on tarkoitus hyväksyä lähikuukausina.

”2. Toimielinten, elinten, laitosten ja virastojen sekä, ellei niiden kansallisessa lainsäädännössä sitä kielletä, jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten on viraston pyynnöstä tai omasta aloitteestaan toimitettava virastolle kaikki hallussaan olevat asiakirjat ja tiedot, jotka liittyvät käynnissä olevaan viraston tutkimukseen.

Niiden on toimitettava viraston pyynnöstä ennen tutkimuksen aloittamista kaikki niiden hallussa olevat asiakirjat ja tiedot, jotka ovat tarpeen väitteiden tai sen arvioimiseksi, täyttyvätkö 5 artiklan 1 kohdan mukaiset tutkimuksen aloittamisen edellytykset.”

c) korvataan 3 kohta seuraavasti:

”3. Toimielinten, elinten, laitosten ja virastojen sekä, ellei niiden kansallisessa lainsäädännössä sitä kielletä, jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten on toimitettava virastolle kaikki muut niiden hallussa olevat merkitykselliset asiakirjat ja tiedot, jotka liittyvät petosten, lahjonnan tai unionin taloudellisia etuja vahingoittavan muun laittoman toiminnan torjuntaan.”

d) lisätään 4 kohta seuraavasti:

”4. Tätä artiklaa ei sovelleta EPPOn sellaisissa rikosasioissa, joiden osalta se voi käyttää toimivaltaansa asetuksen (EU) 2017/1939 22 ja 25 artiklan mukaisesti.

Tämä ei vaikuta EPPOn mahdollisuuteen toimittaa virastolle asiaankuuluvia tietoja tapauksista asetuksen (EU) 2017/1939 34 artiklan 8 kohdan, 36 artiklan 6 kohdan, 39 artiklan 4 kohdan ja 101 artiklan 3 ja 4 kohdan mukaisesti.”

8) Muutetaan 9 artikla seuraavasti:

a) korvataan 4 kohdan kolmas alakohta seuraavasti:

”Asianmukaisesti perustelluissa tapauksissa, joissa on pidettävä kiinni tutkimuksen luottamuksellisuudesta ja/tai joissa käytetään EPPOn tai kansallisen oikeusviranomaisen toimivaltaan kuuluvia tutkintamenettelyjä, pääjohtaja voi päättää lykätä sen velvoitteen noudattamista, jonka mukaan asianomaista henkilöä on kehotettava esittämään huomautuksensa.”

9) Muutetaan 10 artikla seuraavasti:

a) korvataan 4 kohdan ensimmäinen alakohta seuraavasti:

”Virasto nimeää tietosuojavastaavan asetuksen (EY) N:o 45/2001 24 artiklan mukaisesti.”

10) Muutetaan 11 artikla seuraavasti:

a) korvataan 1 kohdan toinen alakohta seuraavasti:

”Kertomukseen voidaan liittää pääjohtajan suositukset toteutettavista toimista. Näissä suosituksissa on mainittava tarvittaessa toimielinten, elinten, laitosten ja virastojen sekä asianomaisten jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten kurinpidolliset, hallinnolliset, taloudelliset ja/tai oikeudelliset toimet sekä eriteltävä erityisesti arvioidut takaisin perittävät summat sekä esitettävä todettujen tosiseikkojen alustava oikeudellinen arviointi.”

b) korvataan 2 kohta seuraavasti:

”2. Tällaisia kertomuksia ja suosituksia laadittaessa on otettava huomioon unionin lainsäädännön asiaankuuluvat säännökset sekä soveltuvin osin asianomaisten jäsenvaltion kansallinen lainsäädäntö.

Tämän pohjalta laaditut kertomukset ovat niiden oikeaperäisyyden toteamisen jälkeen sallittua todistusaineistoa jäsenvaltioiden kansallisissa tuomioistuimissa käytävissä muissa kuin rikosoikeudellisissa oikeudenkäynneissä sekä jäsenvaltioiden hallinnollisissa menettelyissä.

Viraston laatimat kertomukset ovat sallittua todistusaineistoa sen jäsenvaltion rikosoikeudellisissa menettelyissä, joissa niiden käyttö osoittautuu välttämättömäksi, samalla tavoin ja samoin edellytyksin kuin kansallisten hallinnollisten tarkastajien laatimat hallinnolliset kertomukset. Viraston kertomuksia arvioidaan samojen sääntöjen perusteella kuin kansallisten hallinnollisten tarkastajien laatimia hallinnollisia kertomuksia, ja niillä on sama todistusarvo kuin näillä muilla kertomuksilla.

Jäsenvaltioiden on ilmoitettava virastolle kaikista kansallisen oikeuden säännöistä, jotka ovat olennaisia kolmannen alakohdan soveltamiseksi.

Viraston laatimat kertomukset ovat sallittua todistusaineistoa unionin tuomioistuimien oikeudenkäynneissä ja unionin hallinnollisissa menettelyissä.”

c) korvataan 3 kohta seuraavasti:

”3. Ulkoisesta tutkimuksesta laaditut kertomukset ja suositukset ja kaikki niihin liittyvät asiakirjat toimitetaan ulkoisia tutkimuksia koskevien sääntöjen mukaisesti asianomaisten jäsenvaltioiden toimivaltaisille viranomaisille ja tarvittaessa asianomaiselle toimielimelle, elimelle, laitokselle tai virastolle. Tuo toimielin, elin, laitos tai virasto toteuttaa ulkoisen tutkimuksen tulosten edellyttämät toimet ja ilmoittaa niistä virastolle kertomukseen liitetyissä suosituksissa asetetussa määräajassa ja lisäksi viraston pyynnöstä.”

11) Muutetaan 12 artikla seuraavasti:

a) lisätään 1 kohtaan virke seuraavasti:

”Se voi toimittaa tietoja myös asianomaiselle toimielimelle, elimelle, laitokselle tai virastolle.”

b) korvataan 3 kohta seuraavasti:

”3. Asianomaisten jäsenvaltion toimivaltaisten viranomaisten on, ellei niiden kansallisessa lainsäädännössä sitä kielletä, riittävän ajoissa ilmoitettava virastolle omasta aloitteestaan tai viraston sitä pyytäessä toimista, jotka ne ovat toteuttaneet niille tämän artiklan nojalla toimitettujen tietojen perusteella.”

c) lisätään 5 kohta seuraavasti:

”5. Virasto voi vaihtaa omasta aloitteestaan tai pyynnöstä asiaankuuluvia tietoja neuvoston asetuksella (EU) N:o 904/2010¹⁶ perustetun Eurofisc-verkoston kanssa.”

12) Lisätään artikkelit seuraavasti:

¹⁶ Neuvoston asetus (EU) N:o 904/2010, annettu 7 päivänä lokakuuta 2010, hallinnollisesta yhteistyöstä ja petosten torjunnasta arvonlisäverotuksen alalla (EUVL L 268, 12.10.2010, s. 1).

”12 a artikla

Jäsenvaltioiden petostentorjunnan koordinoituvirastot

1. Jäsenvaltioiden on tämän asetuksen täytäntöönpanoa varten nimettävä yksikkö, 'petostentorjunnan koordinoituvirasto', jonka tehtävänä on edistää viraston kanssa tehtävän yhteistyön ja sen kanssa käytävän tiedonvaihdon, mukaan lukien luonteeltaan operatiiviset tiedot, tehokkuutta. Petostentorjunnan koordinoituvirastoa voidaan kansallisen lainsäädännön mukaisesti pitää tarvittaessa tässä asetuksessa tarkoitettuna toimivaltaisena viranomaisena.
2. Petostentorjunnan koordinoituvirastot tarjoavat, hankkivat tai koordinoivat viraston pyynnöstä ennen tutkimuksen aloittamista koskevan päätöksen tekemistä sekä tutkimuksen aikana tai sen jälkeen apua, jota virasto tarvitsee suorittaakseen tehtävänsä tehokkaasti. Tähän apuun sisältyy erityisesti kansallisten toimivaltaisten viranomaisten 3 artiklan 6 ja 7 kohdan, 7 artiklan 3 kohdan ja 8 artiklan 2 ja 3 kohdan mukaisesti tarjoama apu.
3. Virasto voi pyytää apua petostentorjunnan koordinoituvirastoilta suorittaessaan 12 b artiklan mukaisia koordinoituvia toimia, mukaan lukien tarvittaessa horisontaalinen yhteistyö ja tietojenvaihto petostentorjunnan koordinoituvirastojen välillä.

12 b artikla

Koordinoituvatoimet

1. Virasto voi 1 artiklan 2 kohdan nojalla järjestää ja helpottaa yhteistyötä jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten, toimielinten, elinten, laitosten ja virastojen välillä sekä yhteistyötä ja keskinäistä avunantoa koskevien sopimusten ja muiden voimassa olevien oikeudellisten välineiden mukaisesti kolmansien maiden ja kansainvälisten järjestöjen välillä. Osallistuvat viranomaiset ja virasto voivat tätä tarkoitusta varten kerätä, analysoida ja vaihtaa tietoja, mukaan lukien operatiivisia tietoja. Viraston henkilöstö voi auttaa toimivaltaisia viranomaisia tutkimustoimissa asianomaisten viranomaisten pyynnöstä. Tähän sovelletaan 6 artiklaa, 7 artiklan 6 ja 7 kohtaa, 8 artiklan 3 kohtaa ja 10 artiklaa.
2. Virasto voi laatia kertomuksen toteutetuista koordinoituvatoimista ja toimittaa sen tarvittaessa kansallisille toimivaltaisille viranomaisille sekä asianomaisille toimielimille, elimille, laitoksille ja virastoille.
3. Tätä artiklaa sovelletaan rajoittamatta viraston sellaisten valtuuksien käyttöä, jotka on siirretty komissiolle tietyissä jäsenvaltioiden hallintoviranomaisten keskinäistä avunantoa sekä jäsenvaltioiden hallintoviranomaisten ja komission yhteistyötä koskevissa säännöksissä.
4. Virasto voi osallistua sovellettavan unionin lainsäädännön mukaisesti perustettuihin yhteisiin tutkintaryhmiin ja vaihtaa tässä yhteydessä tämän asetuksen nojalla hankittuja operatiivisia tietoja.

12 c artikla

Sellaisesta rikollisesta toiminnasta ilmoittaminen EPPOLle, jonka osalta EPPO voi käyttää toimivaltaansa

1. Viraston on ilmoitettava ilman aiheetonta viivytystä EPPOLle kaikesta rikollisesta toiminnasta, jonka osalta EPPO voi käyttää toimivaltaansa asetuksen (EU)

2017/1939 22 artiklan ja 25 artiklan 2 ja 3 kohdan mukaisesti. Ilmoitus on lähetettävä missä tahansa vaiheessa ennen viraston tutkimuksia tai niiden aikana.

2. Ilmoituksen on sisällettävä vähintäänkin tosiseikkojen kuvaus, mukaan lukien arvio aiheutuneesta tai todennäköisestä aiheutuvasta vahingosta, mahdollinen oikeudellinen luokittelu sekä kaikki saatavilla olevat tiedot mahdollisista uhreista, epäillyistä henkilöistä ja mahdollisista muista asianosaisista.
3. Virasto ei ole velvollinen ilmoittamaan EPPOLle ilmeisen perusteettomia väitteitä.
Tapauksissa, joissa viraston saamat tiedot eivät sisällä 2 kohdassa esitettyjä seikkoja ja käynnissä ei ole viraston tutkimusta, virasto voi arvioida väitteet alustavasti. Arviointi on tehtävä riipeästi ja joka tapauksessa kahden kuukauden kuluessa tietojen saannista. Arviointiin sovelletaan 6 artiklaa ja 8 artiklan 2 kohtaa.
Tämän alustavan arvioinnin jälkeen viraston on ilmoitettava EPPOLle, mikäli 1 kohdassa asetetut ehdot täyttyvät.
4. Jos 1 kohdassa tarkoitettu teko tulee esiin viraston tutkimuksen aikana ja EPPO aloittaa tutkinnan ilmoituksen perusteella, virasto ei saa jatkaa samoja tosiseikkoja koskevaa tutkimustaan muuten kuin 12 e tai 12 f artiklan mukaisesti.
Ensimmäisen alakohdan soveltamiseksi viraston on varmistettava 12 g artiklan 2 kohdan mukaisesti EPPOn asianhallintajärjestelmästä, toteuttaako EPPO tutkintaa. Virasto voi pyytää lisätietoja EPPOLta. EPPOn on vastattava pyyntöön 10 työpäivän kuluessa.
5. Toimielimet, elimet, laitokset ja virastot voivat pyytää virastoa arvioimaan alustavasti niille ilmoitetut väitteet. Näihin pyyntöihin sovelletaan 3 kohtaa.
6. Jos virasto lopettaa tutkimuksensa EPPOLle tämän artiklan mukaisesti toimitetun ilmoituksen perusteella, 9 artiklan 4 kohtaa ja 11 artiklaa ei sovelleta.

12 d artikla

Tutkimusten päällekkäisyyden välttäminen

Pääjohtaja ei saa aloittaa 5 artiklan mukaista tutkimusta, jos EPPO toteuttaa tutkintaa samoista tosiseikoista, muuten kuin 12 e tai 12 f artiklan mukaisesti.

Ensimmäisen alakohdan soveltamiseksi viraston on varmistettava 12 g artiklan 2 kohdan mukaisesti EPPOn asianhallintajärjestelmästä, toteuttaako EPPO tutkintaa. Virasto voi pyytää lisätietoja EPPOLta. EPPOn on vastattava pyyntöön 10 työpäivän kuluessa.

12 e artikla

Viraston tuki EPPOLle

1. EPPOn tutkinnan aikana ja EPPOn pyynnöstä asetuksen (EU) 2017/1939 101 artiklan 3 kohdan mukaisesti viraston on toimeksiantonsa mukaisesti tuettava tai täydennettävä EPPOn toimia erityisesti seuraavasti:
 - a) antamalla tietoja, tekemällä analyyseja (myös rikosteknisiä analyyseja), antamalla asiantuntija-apua ja operatiivista tukea;
 - b) helpottamalla toimivaltaisten kansallisten hallintoviranomaisten ja unionin elinten tiettyjen toimien koordinoitua;
 - c) suorittamalla hallinnollisia tutkimuksia.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettu pyyntö on toimitettava kirjallisena ja siinä on ilmoitettava toimenpide tai toimenpiteet, joita EPPO pyytää virastoa suorittamaan, ja tarvittaessa toimille suunniteltu aikataulu. Siinä on oltava tiedot EPPOn tutkinnasta siltä osin kuin se on pyynnön kannalta tarkoituksenmukaista. Virasto voi tarvittaessa pyytää lisätietoja.

12 f artikla

Täydentävät tutkimukset

1. Jos EPPOn toteuttaessa tutkintaa pääjohtaja katsoo asianmukaisesti perustelluissa tapauksissa, että viraston toimeksiannon mukaisesti olisi aloitettava tutkimus, jonka tarkoituksena on helpottaa turvaamistoimenpiteiden tai taloudellisten, kurinpidollisten tai hallinnollisten toimien toteuttamista, viraston on ilmoitettava tästä EPPOLle kirjallisesti ja täsmennettävä tutkimuksen luonne ja tarkoitus.

EPPO voi 30 päivän kuluessa ilmoituksen vastaanottamisesta vastustaa tutkimuksen aloittamista tai siihen liittyvien tiettyjen toimien suorittamista, jotta sen omat tutkinta- tai syytetoimet eivät vaarannu; vastustaminen voi kestää niin kauan kuin perusteet siihen ovat olemassa. EPPOn on ilmoitettava virastolle ilman aiheetonta viivästyä, kun näitä perusteita ei enää sovelleta.

Jos EPPO ei vastusta tutkimusta edellä vahvistetussa määräajassa, virasto voi aloittaa tutkimuksen, ja sen on suoritettava se tiiviissä yhteistyössä EPPOn kanssa.

Viraston on keskeytettävä tai lopetettava tutkimuksensa tai pidättäytyttävä tiettyjen siihen liittyvien toimien suorittamisesta, jos EPPO sittemmin vastustaa tutkimusta toisessa alakohdassa vahvistetuin perustein.

2. Jos EPPO ilmoittaa virastolle vastauksena 12 d artiklan mukaisesti toimitettuun tietopyyntöön, että se ei toteuta tutkintaa, ja myöhemmin aloittaa samoja tosiseikkoja koskevan tutkinnan, sen on ilmoitettava siitä virastolle viipymättä. Jos pääjohtaja katsoo tämän tiedon saatuaan, että viraston aloittamaa tutkimusta on jatkettava, jotta helpotetaan turvaamistoimenpiteiden tai taloudellisten, kurinpidollisten tai hallinnollisten toimien toteuttamista, sovelletaan 1 kohtaa.

12 g artikla

Työjärjestelyt ja tiedonvaihto EPPOn kanssa

1. Virasto sopii tarvittaessa EPPOn kanssa hallinnollisista järjestelyistä yhteistyön helpottamiseksi 1 artiklan 4 a kohdassa vahvistetun mukaisesti. Tällaisilla työjärjestelyillä voidaan vahvistaa tietojen, kuten henkilötietojen, operatiivisten, strategisten tai teknisten tietojen sekä salaisiksi luokiteltujen tietojen, vaihtoa koskevat käytännön yksityiskohdat. Niiden on sisällettävä yksityiskohtaiset järjestelyt, jotka koskevat jatkuvaa tietojenvaihtoa virastojen vastaanottaessa ja todentaessa väitteitä.
2. Virastolle annetaan osuma / ei osumaa -tyyppisten hakujen pohjalta epäsuora pääsy EPPOn asianhallintajärjestelmässä oleviin tietoihin. Jos viraston asianhallintajärjestelmään syöttämien tietojen ja EPPOn hallussa olevien tietojen väliltä löytyy vastaavuus, vastaavuuden löytymisestä ilmoitetaan sekä EPPOLle että virastolle. Viraston on toteuttava tarvittavat toimenpiteet pääsyn antamiseksi EPPOLle osuma / ei osumaa -tyyppisten hakujen pohjalta asianhallintajärjestelmässään oleviin tietoihin.”

- 13) Muutetaan 16 artikla seuraavasti:
- a) korvataan 1 kohdan kolmas virke seuraavasti:
”Näihin tilaisuuksiin voidaan kutsua tilintarkastustuomioistuimen, EPPOn, Eurojustin ja/tai Europolin jäseniä tapauskohtaisesti Euroopan parlamentin, neuvoston, komission, pääjohtajan tai valvontakomitean pyynnöstä.”
- b) korvataan 2 kohdan d alakohta seuraavasti:
”d) viraston sekä toimielinten, elinten, laitosten ja virastojen, etenkin EPPOn, välisistä suhteista;”
- 14) Muutetaan 17 artikla seuraavasti:
- a) korvataan 3 kohta seuraavasti:
”3. Pääjohtaja ei pyydä eikä ota vastaan ohjeita miltään hallitukselta, toimielimeltä, elimeltä, laitokselta eikä virastolta hoitaessaan tehtäviään, jotka liittyvät ulkoisten ja sisäisten tutkimusten tai koordinoitintoimien aloittamiseen ja suorittamiseen tai tällaisia tutkimuksia tai koordinoitintoimia koskevien kertomusten laatimiseen. Jos pääjohtaja katsoo, että jokin komission toteuttama toimenpide vaarantaa hänen riippumattomuutensa, hän ilmoittaa siitä välittömästi valvontakomitealle ja päättää mahdollisen kanteen nostamisesta komissiota vastaan unionin tuomioistuimessa.”
- b) korvataan 5 kohdan b alakohta seuraavasti:
”b) tapauksista, joissa jäsenvaltioiden oikeusviranomaisille ja EPPOLle on toimitettu tietoja;”
- c) lisätään 8 kohdan ensimmäiseen alakohtaan e alakohta seuraavasti:
”e) suhteet EPPOon.”

2 artikla

1. Tämä asetus tulee voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.
2. Edellä 1 artiklan 12 kohdassa tarkoitettua 12 c – 12 f artiklaa sovelletaan asetuksen (EU) 2017/1939 120 artiklan 2 kohdan toisessa alakohdassa määritellystä päivästä alkaen.

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa.

Tehty Brysselissä

Euroopan parlamentin puolesta
Puhemies

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja